

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 24 Vol. X.

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 15 d. Birželio (June), 1922 m.

KAINA 5 CENTAI.

10 Metai

LENKIJA KVIĘCIA LIETUVĄ Į DERYBAS. GREKIJA IR VENUZUELA PRIPAŽINO LIETUVĄ. ITALIJA KVIĘCIA LIETUVĄ HAAGOS KONF.

Profesorius Herold renka parašus petičijai į Suvienytų Valstijų valdžią, kad Sov. Valst. pripažintų Lietuvą, Latviją ir Estoniją. "Post Picture Corporation" siunčia į Lietuvą kinemografus įtraukti visas Lietuvos žymesnes vietas į paveikslus. Profesorius McCracken kelias atlankyt Kauno universitetą.

LENKIJA KVIĘCIA LIETUVĄ Į DERYBAS.

Washington, D. C. Sulyg Eltos žinių, Leni žrubežių ministeris Armunt atsuntė Lietuvai pakvietimą į derybas, kurioms pasiuloma vieta Kaune, arba Varšavoj. Lietuvos užrubežių ministeris Jurgutis į šį pakvietimą atsakė, kad Lietuva sutiks su pasiūlymu tik tada, kada Lenkija sutiks išpildyti sutartį, padarytą Suvalkuose. Reiškia, Lietuva Lenkijos pakvietimą atmetė ir ne priims jį, kol Lenkija atšauks savo sušaužytą žodį, kurį ji patvirtinus buvo raštu.

GREKIJA IR VENEZUELA PRIPAŽINO LIETUVĄ.

Washington, D. C. Sulyg Eltos biulėno, Grekija ir Venezuela (pietinės Amerikos respublika) pripažino Lietuvos valstybę de jure. Tokiu budu šiadien Lietuvos valstybę yra pripažinusios 19 valstybių, Europoje ir Amerikoje. Jeigu Lietuva laimės Haagos konferenciją, tada gaus pripažinimą iš kitų valstybių, ypač galingųjų. Italijos priemeris Facto atsuntė Lietuvai pakvietimą atsiųst savo pasiuntinius į Haagos konfeernciją, kuri prasidės po 15 dienai Birželio.

PRAŠYS S. V. PRIPAŽINTI LIETUVĄ.

Washington, D. C. (Elta) Profesorius Bender iš Princetown universiteto, renka parašus šios šalies mokslininkų, po peticija, kuri bus įteikta Suvienytų Valstijų valdžiai, prašant, kad ši šalis pripažintų Lietuvos valstybę. Toje pačioje peticijoje bus prašoma pripažinti taipgi Latvijos ir Estonijos valstybes. Peticija žadama įteikt ilgai netrukus.

LIETUVĄ ĮTRAUKS Į PAVEIKSLUS.

Washington, D. C. (Elta) Viena iš žymiausių kompanijų krutančių paveikslų Suvienytose Valstijose, "Post picture corporation" siunčia savo žmones į Lietuvą, kad įtraukt į filmas visas žymesnes Lietuvos vietas, kurios paskui bus rodomos šios šalies teatruose ir vėliaus bus perduotos Europos teatrams. Čia minėta kom-

panija šiam reikalui prašė pagalbos Lietuvos atstovybėje, Washingtone.

VAŽIUOS ATLANKYT KAUNO UNIVERSITETĄ.

Washington, D. C. (Elta). Profesorius McCracken, prezidentas mergaičių kolegijos iš Poughkeepsie, N. Y. keliauja Europon atlankyt Europos universitetus. Taja proga pasinaudojant jis atlankyt žada ir Kauno universitetą. Dėl šito reikalo jis kreipėsi Lietuvos atstovybės prašydamas rekomendacijų, kurias atstovybė, žinoma, suteikia.

GRUMOJA BESIRENGIANTIEMS STRAIKAN.

Washington, D. C. Besirengiant geležinkelių darbininkams išsukti straika, federališkas prokuroras paaiškino darbo federacijos prezidento asistentui, kad straikui iškilus, unijos bus kaltinamos peržengime Shermano antitrustinio įstatymo ir teismas eis tada prie konfiskavimo unijų turto ir pavienių straikierių privatiškos nuosavybės.

AREŠTAVO "ADOMĄ IR JIEVĄ".

Houlton, Me. Neseniai išsirengė į "rojaus" gyvenimą Maine giriose C. A. Sutter iš Bostono, su savo pačia Margarita, kad nuogi ir be jokių gyvenimo reikmenų pragyventų ten kelias savaites, šerifo tapo areštuotais ir teismo nubaustais \$354, dar apart to prasidėjo kalėjime kelias dienas iki teismui, už darkymąsi ir nukankinimą elnio, be valdžios leidimo, kada gaudymas ir žudymas žvėrių yra valstijos užgintu.

SOCIAL - REVOLIUCIJONIERIŲ TEISMAS.

Moskva, Rusijoje. Prasidėjo teismas social-revoliucijonierių, kuriuos komunistų valdžia kaltina už suokalbūsius nuverst komunistų valdžią, nužudyt Leniną, Trockį ir kitus žymius komunistus, už šelpimą Kolčako ir Denikino ir daugelį kitokių prasikaltimų. Viso kaltinamųjų yra 34 žmonės, tarp kurių žymiausias yra A. Goltz, D. Donskoj, L. Konołova, M. Semionov-Vasiljev ir pora moterių iš Keresnkio "mirties batalijono".

ANGLAI PAĖMĖ AIRIŲ MIESTUS.

Belfast, Airijoje. Anglijos kariūnenė užėmė Belleek fortą ir miesto valdžią paėmė į savo rankas. Susirėmimų didelių nebuvo, užteko tik dviejų artilerijos šuvių pagazdinimui insurgentų, paskui užteko tik šautuvų. Insurgentai nesipriešindami pasitraukė. Mieste paskelbta karės stovis. Liverpoole kariūnenė užėmė Londonderry miestelį ir ten įvedė savo tvarką. Pasipriešinimų ikišiol nėra.

ČIČERINO KALBOS NE AIŠKIOS.

Berlin, Vokietijoje. Čia apsistojęs Rusijos užrubežio reikalų ministeris Čičerin papasakojo visą eilę neaiškumų. Jis sako, kad jis nekeliaus Haagon, nes ir be to jau daug privargęs Genuoj. Rusija netoleruosianti svetimų valstybių komisijas, kurios atvykę norėtų nuodugnai išsiaiškinti Rusijos finansinę ir politinę stovį. Haagos konferencija nieko geresnio nenuveiks, kol neprisidės Sov. Valstijos. Sov. Valstijos gali daug gero padaryt Rusijai, tik ne siųsdamos ten savo žmones tokius, kokių pasirodė Crane, nes jis yra tikras Rusijos priešas. Rusijos sutartį su Vokietija Rapallo dvare padarė ne jis, tik ukrainas Rakovskis.

KAREIVIŲ BONŲ BILIUS ATIDĖTA.

Washington, D. C. Kongreso ilgai svarstytas išmokėjimo kareiviams bonų sumoje \$3,845,659,481 bilius nuėjęs senatam, tapo atidėtas nepaskirtam laikui, kol senatoriai prisirengs į ginčus už ir prieš jį. Pora senatorių išsitarė, kad kongresas sugaišavęs daug laiko šito biliaus svarstymui, nemokėjo kaip reikiant jį aptart ir todėl senatas su juom turės daug darbo.

POPIEŽIUS PUOŠIA VAITIKANO RUMĄ.

Roma, Italijoje. Popiežius Pijus prisakė kardinolui Gaspari apžiūrėt vaitikano rumą ir pašalint iš jo visus senus baldus, jų vieton superkant naujus. Kadangi visos rumo išpuošimui ir visus senus baldus pakeičiant naujais reikia labai daug pinigų, tai tas viskas bus daroma



Lietuvos kariūnenės kulkasvaidžių 2 kuopa.

laipsniškai, po biskį, sunaudojant po 500 lirų kas mėnesis, kol visas rūmas bus išpuoštas.

MIRŠTA DAUGYBĖ ŽUVŲ.

Wilmington, N. C. Visu pakraščiu Pender pakrančių plaukioja daugybė jau mirusių žuvų, nuo vieno colio iki penkių pėdų didumo ir vis kaskart jų vanduo išmeta daugiau. Nesurandama priežasties, dėl kurios jos miršta. Yra spėjama visai: vieni sako, kad jas naikina čia tankiai perbėgant žaibų ciklonai, kiti, kad po jurėmis turėjo kur nors but žemės drebėjimas.

NESUTEIKĖ PILIETYBĖ 36 APLIKANTAMS.

Boston, Mass. Teisėjas Morton atmetė 36 aplikacijąs reikalaujančių pilietystės ir paaiškino, kad aplikacijos atmetama todėl, kad aplikantai laike karės visokiais budais išsiskinėjo ir pasilėpė nuo konskripcijos. Tas viskas pamatuojama tuom, kad aplikantai negalėjo parodyt savo registracijos kortelių ir to užteko paskaitymui jų pasislėpusiais nuo konskripcijos.

AUSTRAI SUĖMĖ "AMERIKONĖ".

Vienna, Austrijoje. Areštuota čia tula Genevieve Padleford, Suvienytų Valstijų pavaldinė, kuri sakosi esanti pati tulo Kalifornijos aliejaus magnato. Areštuota ji todėl, kad pas ją surasta labai brangių daiktų, tarp kurių ir du sidabriniai bliudeliai su įspauda "Rite-Carlton Hotel, New York", prie to daug brangių šalikų ir kitokių parėdų, kuriuos manoma esant pavogtais.

CHINIJŲ NAUJA VALDŽIA.

Peking, Chinijoje. Į Pekingą atvyko dar 1917 metuose militaristų išreklamtuotas Li Juan-Hung ir užėmė prezidento vietą, paskirdamas priemeru kitados buvusį atstovu Suvienytose Valstijose Vu Ting-Fang, kuris suorganizuos naują ministerių kabinetą. Tokiu budu Chinijos valdžia perėjo į militaristų rankas, bent laikinai, kol iškilis naujos perversmės.

KOMUNISTAI APIPLĖŠIA GRABUS.

Paris, Francuzijoje. Rusijos komunistai skubinau renka visokias brangenybes, netik iš bažnyčių atiminėjant visus brangius daiktus, bet ir grabus apiplėšiant. Pastaromis dienomis padaryta rekvizicija Petrogrado š. Petro ir Pauliaus katedros rusyje, kur apiplėšta grabai carienės Onos Ivanovos ir carės Katarinos, kur lavonams išlupinėta auškarai, nuimta žiedai ir kitų brangių papuošalai. Buvo atplėšė ir caro Petro didžioji, bet lavoną radę pastebėtoji cielybė, lyg susigėdė, nieko iš grabo ne ėmė.

FRANCUZIJA PRIEŠ RUSIJĄ.

Paris, Francuzijoje. Francuzija pasiuntė Anglijai reikalavimą, kad ši neremtų Rusiją Haagos konfeerncijoj, jeigu pastaroji spirsis gaut paskola savo atstatymui ir jieskos ko panašaus, kaip kad darė Genuoj. Jeigu Anglija mąno paremt šią Francuzijos nuomonę, tai bene būtų geriausia iš anksto Rusijai pasiuntus ultimatumą, paliepiant jai išsižadėt to, ko ji reikalavo Genuoj. Jeigu ji nesutiktų su ultimatumu, tai geriausia būtų Rusiją Haagon visai nekviest.

Anglija tokiam Francuzijos išsireiškimui rengia aštrų atsakymą.

SUĖMĖ KU KLUX KLANUS.

Los Angeles, Cal. Valdžia čia suėmė 34 Ku Klux Klanus, kurie yra kaltinami daryme suokalbū Ingleswoode ir aplinkėse, kad daryt užpuolimus ant ateivių gyvenimų ir juos "amerikonizuot" prievartomis. Prisaikintųjų teismas juos mano esant tikrai kaltais ir todėl teismas užves prieš juos tyrinėjimus, kad tikrai iširt jų kaltę.

PABĖGĖLIAI KELIAUJA AMERIKON.

Bukarest, Serbijoj. 18,000 Rusijos žydų, iš Volgos aplinkių, kur siaučia badas ir ligos, kita dalis iš Besarabijos, susigrudo Serbijon ir čia apgūle Suvienytų Valstijų konsulatą reikalauja pašportų kelionei į Suvienytas Valstijas, kad pabėgus nuo savo likimo. Kiekvienas jų stengiasi gaut pirmenybę, kad gautis kvotos skaitlium iki 1 dienai Liepos.

PERĖJUSIOS AUDROS ŽENKLAI.

Pereitame nedėdienyje praėjusi audra paskui save paliko atminties ženklus:

Worcester, Mass.—Išvertė kelioliką medžių, keliose vietose nutraukė telefonų vielas, perkunas užgavo dvi triobos, vanduo išplovė daržus, užsėmė tiltą prie Quinsigamond ežero.

Scituate, Mass.—Griuvantis medis užmušė G. H. Spoulding ir sužeidė jo pačią.

Newark, Ohio.—Prie Buckeye ežero sugriauta maudros pašiurė, kuriai griuvant užmušta vienas vaikas ir sužeista keli suaugę žmonės.

Buffalo, N. Y.—Angola kaime žaibo išgazdintas arklys mirtinai sutrempė 14 metų pusbarniuką F. Tollner.

Guilford, Conn.—Prie New Haven geležinkelio tilto perkunas spyrė į seną daržinę, kurioje nuo audros slėpėsi keliatas valkatų. Vienas jų ant vietos užmuštas, kitas skaudžiai apdegintas.

Boston, Mass.—Puolė ledai 2x2½ colio dideli. Pora vaikų tapo primuštais. Keliose vietose išmušta namų

ir gatvekarių langai. Milton, Mass.—Išlaužyta daugybė suaugusių medžių, išvartyta stulpai ir nutraukta telefonų, telegrafų ir žiburių vielos.

Somerville, Mass.—Perkunas užgavo ir apgadino tris gyvenamus namus ir uždegė Highland Grammar mokyklos bokšto viršunę. Kitas perkunas per langą spyrė į miegojimo kambarį po No. 43 prie Florence gatvės ir uždegė lova.

Smyrna, N. Y. Dėl daugybės lytaus užtvines vanduo paskandino namelį 60 metų senelės Hardings; ji prigirė. Ukininkas G. Van Stralen užmušta griuvančio medžio. Lulla Smith laike audros nežinia kur dingo.

Syracuse, N. Y.—Susirinkęs vanduo apėmė New York Central geležinkelio stotį taip, kad parvažiavusius pasažierius turėjo gelsbėti gaisrininkai.

Hudson upė pakilo trimis pėdomis. Užlieta ukėse javų laukai. Viesulos nudraskyta triobų stogai. Trukių bėgijimas suparalyžuota.

Pittsfield, Mass.—Viesula nunešė per 30 pėdų J. Perry, sykiu su automobilium ir automobiliaus daržine. R. Swetheart iš Schenectady, N. Y. važiuojantis automobilium, viesulos tapo numestas už 25 pėdų į prudą. Išgriauta daug medžių ir pagadyta namų.

Adams, Mass.—Vandens išardyta gatvės ir gatvekarių keliai, užsemta namų rūšys ir sunaikinta daug žmonių turto.

Provincetown, Mass.—Perkuno užgauta ketveri namai ir primušta 10 metų mergaitė Jieva Pierce.

Belmont, Mass.—Puolė ledai ¼ svaro sunkumo. Išmušta javai, daržovės ir išdaužyta langai. Perkunas užgavo daug medžių, kurie griudami sutraukė vielas ir išlaužė stulpus.

New Berlin, Mass.—Vanduo nunešė visus mažesnius tiltus ir užsėmė triobas.

Springfield, Agawam, Thompsonville, Monson, Boundsville ir Longmeadow, Mass.—Padaryta didžiausi nuostoliai javais užsėtuose laukuose. Vandens išplauta keliai ir pasėti javai.

Quincy, Mass.—išlaužyta visi didieji medžiai, tarp kurių buvo nemažai gana senų, turinčių iki 150 metų.

AUKSO-SIDABRO FONDAS.

Amerikos Lietuviai! Daug prakilnių lietuvių tautos darbų yra prašyta senosios praeities istorijoje. Nemažiau jų yra jau atžymėta ir šioms Lietuvos atgimimo metu.

Su giliausia pagarba lietuvių tauta lenkia galvą prieš tuos savo didvyrius, kurie krauju ir gyvastimi Lietuvai laisvę atkovojo. Dideliu džiaugsmu ir dėkingumu Lietuva žiuri į savo sunis ir dukteris, kurie savo darbų ir turtu jos laisvę stiprina ir krašto gerovę kečia.

Nedaugeliu palyginus Amerikos lietuvių teko garbės dalyvauti Lietuvos gynyboje mūsų kariumenės eilėse, bet užtat daugelis prisidėjo prie Lietuvos kurimo savo darbu ir gausia pinigine parama. Vienok Amerikos lietuvių pasiryžimas padaryti savo tėvynei didelę ir kartų nepaprastą aukso ir sidabro auką prašoka savo prakilnumu iki šiol teikiama Lietuvai parama. Ši pačių Amerikos lietuvių sumanyma, brangi parama Lietuvos naujai leidžiamajai savai valiutai paremt, parodo mūsų išeivijos pasiryžimą, nežiurint didžiausią aukų, išlaikyt savo gimtąją šalį Lietuvą nepriklausoma politiška ir ekonomiška valstybe. Nedaug turime viso pasaulio tautų istorijoje pavyzdžių, kad tos ar kitos tautos žmonės sunestų savo brangenybes ant tėvynės aukuro jos laisvės apgynimui. Amerikos lietuvių šio Birželio mėnesio 24 ir 25 dienomis yra pasiryžę įrašyti į savo ir pasaulio istoriją vieną iš prakilniausių lapų.

Malonu yra pažymėti, kad prie aukso ir sidabro rinkimo lietuvių prisideda visi lietuvių be partijų ar įstiklinių skirtumo. Tuomi Amerikos lietuvių parodo savo valstybinį subrendimą ir mokėjimą atskirti valstybės gerovės reikalus nuo partijų, mokėjimą atjausti ir įvertinti visą šito žygio didumą ir jo prasme. Ir todėl visose kolonijose aukso ir sidabro fondo reikalais smarkiai darbuojasi netikėtai pas kolas stotyse, kuriose kaip sulyg savo uždaviniais, nepartyviškose organizacijose, sukcentruotas yra vėjus, bet ir šiaip jau kitos organizacijos ir pavienės ypatos kurijoms tik Lietuvos gerovė rūpi, tveria savo atskirus punktus, iš kurių surinktas auksas ir sidabras bus per paskolos stotis ar, jei tam galėtų but kokių nepatogumų, betarpiškai atstovybėn atgabentos ar prištytos.

Pakartoju, kad šitas auksas ir sidabras, kurį jūs paaukausite Lietuvai Birželio 24 ir 25 d., nėra Lietuvos valdžios prašytas, tai yra jūsų pačių, broliai Amerikiečiai sumanymas, veikėjų konferencijoj New Yorke 1921 metų Lapkričio 30 d. ir Gruodžio 1 d. užgirtas. Žinoma, Lietuvos valdžia šitam jūsų sumanymui pritarė ir džiaugsis jį įvykdžius. Tai parodo mano gautas iš Kauno nuo Lietuvos Finansų Prekybos ir Pramonės Ministerio Dobkevičiaus šitoks kabelis:

"Aukso sidabro fondą tvirtinam. Dobkevičius."

Dėlei surinktojo aukso ir sidabro per Birželio mėn. 24 ir 25 d. ir vėliau iki Liepos m. 4 d. įteikimo Lietuvos Atstovybei, nustatoma šitokia tvarka: Liepos mėn. 19 d. visos paskolos stotys ir kiti rinkimų punktai, sudaryti iniciatyva atstovų organizacijų, draugijų, visuomenės ar privatiškų įstaigų, pagaliaus atskirų ypatų visus surinktus auksinius ir sidabrinus daiktus ir pinigus atsiunčia per specialiai įgaliotus žmones Washingtonan, Lietuvos Atstovybėn. Tuom pačiu laiku įvyks ir paskolos stočių suvažiavimas tolimesnio veikimo aptarimui.

Šia proga "Leit. Harris'o Paminklo Komitetas" projektuoja Liepos 20 d. iškilmingą paminklo atidarymą, Arlingtono kapuose tam garbingam Amerikos kareiviui, žuvusiam už Lietuvos laisvę. Tad visi, be skirtumo, kurie tik jaučiatės lietuviškai ir kurie šioje laisvovandenyje ir gražioje šalyje begyvendami kartu geidžiate ir Lietuvai gerovės ir laimės, nepamirškite, kad nuo jūsų dalyvavimo šiam vajuje priklauso netik didelė tėvynės parama, bet kartu ir mūsų tautos, o ypačiai Amerikos išeivijos garbė.

Carneckis,
Lietuvos Atstovas.

PARAGINIMAS.

Lietuviai! Jei norim, kad tėviškė mūsų Pasaulij garsinga būtų, Kad jai neprikaisiotų įtekimės prūsų
Ir Vilniuj lenkai kad žlugtų; Jei norim Lietuvos mės tikrai galingos,
Turim tad nuo širdies but mielaširdingos,
Neturim mės slėpt krepšiu... Mės turim prigelbėt Lietuvai įsteigt
Lietuvos tikrus pinigus; Su jais Lietuva galės daug nuveikt,
Galės ji nuveikt lenkus.... Todėlei jei turim mės aukso, sidabro,
Aukaukim jį tikslui šitam; Neikime mės keliais kokio Gabrio,
Kuris, regis, tarnauja lenkams.
Ojeigu pas mus nėra tų metalų,
Tai pinigais duokime auką, Juk, regis, dar širdys mūsų ne atšalo;
Iš Vilniaus mės vykime lenką.
Pirmyn tad! Skubinkim įsteigt valiutą
Lietuvos aukso paremtą; Tada tai Lietuva, tikėkim, bus druta
Ir visų tinkamai pagerbta.
Kaz. Vidikauskas.

LAIŠKAS AMERIKOS LIETUVIAMS.

Draugai, Amerikiečiai! Girdėjau, kad mūsų krikščionių demokratų atstovai ir agentai, nuvažiavę pas jus į Ameriką, daug gražių dalykų jums prikálba. Jie pasakoja jums, kad čia pas mūsų Lietuvoj viskas eina nuogeriausia, kad visos partijos dirba išvien, kad čion mes naudojamesi didžiausia laisve, kad čion tvarkomas

visas valstybės ir žmonių gyvenimas taip, kaip to nori patys žmonės. Netikėkit! Pas mus toli gražu ne taip yra. Neuzmirškite, kad pas mūsų viešpatauja krikščionių demokratų partija, kad ji visa daro taip, kaip jai patinka, nė kiek nesiklausdamai kitų partijų ir žmonių balso.

Krikščionys demokratai turi daugumą atstovų St. Seime. Bet tą daugumą jie laimėjo tik žmones gaudindami įvairiais "cicilikais" ir kitų partijų žmonių šmeižimais. Rinkimuose į St. Seimą visų kitų partijų ir pažiūrų žmonės krikščionys demokratai visokiais nedorais būdais šmeižė, melavo. Kai kurie tie šmeižikai, krikščionių demokratų šulai, už melagystes ir šmeižimus jau teismo nubausti. Tame skaičiuje nubaustas krikdem. šulas ir drauge St. Seimo narys Bičiunas. Tik šmeižimais laimėjo daugumą atstovų seime.

Dabar St. Seimo krikdemokratai ponavoja, kaip nori leidžia visai Lietuvai įstatymus, nesiklausdami žmonių norų ir pageidavimų. Krikščionys demokratai skiria mokyklų vedėjais ne mokytojus, kunigus ir klebonus, kurie apie atklėjimo ir mokymo reikalus nenusimanė ir jais nesirūpi. Jiems rupi palikt jaunuomenę tamsia ir padaryt iš jos savo agentus. Tokiems mokyklų vedėjams-kunigams nerupi žmonių ir priaugančios kartos švietimas. Jie neaukleja mūsų priaugančią kartą, nesirūpina jos proto ir sielos brendimu. Jie mokyklose vien politikauja, gasdina jaunučius vaikus įvairiomis pasakomis, varžo visokiais būdais, tvarka ir mokinių varžymas jų mokyklose nepakenčiama. Kitų pažiūrų ir jiems, kunigams kuom nors nepatikus, mokytojus šmeižia visai patalpinę, jų tėvų ir šiaip jau žmonių akyse, kad tik išvart iš mokyklės geresnį mokytoją. Šmeiždami mokytojus, kunigai — "mokytojai" kursto prieš mokytojus, jiems nepalankius, žmones, kad reikalautų švietimo ministerijos tuos mokytojus pašalint.

Steig Seimas rengiasi tuojau išleisti įstatymą, kuris vers visus mokytojus dėstyti mokykloje tikybą, nežiurint, ar gali ir nori tą dalyką mokytojas dėstyti. Be to šis įstatymas reikalauš, kad pirm mokinant vaikus tikybos, mokytojas turės gauti nuo savo klebono arba, kaip jie vadina, savos konfesijos ištikimybės pažymėjimą, arba leidimą dėstyti tikybą. O kiek mokytojų tokius leidimus gaus? Daugumas mūsų geresnių nepataikauja ir nepataikaus klebonams. Todėl jie ir tokių leidimų negaus. O jei negaus, tai bus išvaryti iš mokyklos, o jį vietą paskirs kunigus ir davatkas.

Mės, Lietuvos mokytojai, kuriems rūpi ne politika mokykloje, bet mūsų jaunuolių, mūsų priaugančios kartos auklėjimas ir laisvas švietimas, negalime ramiai žiūrėti į šiuos krikščionių demokratų nešvarius darbus. Mūsų mokytojų dauguma, apie 80 nuošimčių,

susispietę į Lietuvos mokytojų profesinę sąjungą, gina Lietuvos mokyklą ir stengiasi atremt visus krikščionių demokratų pasikėsimus. Lietuvos Mokytojų profesinė sąjungą reikalauja, kad mokykla būtų laisva, pasaulinė, kad mokykloj nebūtų vietos bent kuriai politikai, kad mokytojai nebūtų krikščionių demokratų persekiojami. Bet krikščionys demokratai pasinaudodami tuom tarpu, kad Seime ir šį įstatymą pasiryžę išleisti. Todėl ir Lietuvos mokytojų profesinė sąjungą pasiryžusi kovot visomis išgalėmis, kad neleist krikščionims demokratams išvaryt iš mokyklos geriausius mokytojus. Lietuvos mokytojų sąjunga rengiasi prie straiko. Jeigu krikščionys demokratai išleis tą įstatymą, Lietuvos mokytojų profesinė sąjungą bus priversta straikuot. Jeigu nuo straiko nukentės mūsų visuomenė ir jaunoji karta, kuri mokinasi mokyklose, tai kaltė bus ne mūsų. Mės negalime pakęst, kad mūsų geriausius mokytojus ir draugus mėtų iš mokyklos klebonai, jei jiems mokytojai kuo nors nepatiks. Už pasekmes straiko atsakys krikščionys demokratai!

Mės straiko nenorime. Nuo jo nukentės mūsų priaugančioji karta. Mės norime priverst atkaklius krikščionis demokratus tokio įstatymo neleist. Mės tikimės, kad mūsų Amerikos draugai—mokytojai ir visi lietuvių šiuo svarbiu visai Lietuvai reikalu mums padės, kad mės ne vieni liksime čionai Lietuvoje kovot už laisvą, pasaulinę mokyklą.

Draugai, Amerikiečiai! Jūs gyvendami toli nuo mūsų, gyvenimo atskirti nuo mūsų Tėvynės, negalite savo įjėgomis padėt mums bendrai dirbt, dirbt kartu su mumis, Lietuvos atstatymo ir Nepriklausomybės darba. Bet tikimės, kad ir jūs kuom galite mums padėsite dirbt šį darbą. Todėl visus, kuriems rupi likusių čia Lietuvoj brolių, draugijų ir visos liaudies švietimas kuriems rūpi jūsų likusių jaunu brolių auklėjimas, kviečiame padėt dirbt Lietuvos mokytojų profesinei sąjungai, paremt mūsų straiką, protestuot prieš St. Seimo įstatymus, varžančius mokyklos ir žmonių sąžinės laisvę. Neleiskite krikščionims demokratams trempit savo purviniais batais žmonių sąžinės laisvę, griežtai ir ilgai nelaukiant pareikalaukit iš mūsų valdžios St. Seimo sulaukyt tokių įstatymų leidimą.

Draugų vargū,
Jonas Kalvelis.
P. S. Šį mano laišką prašau ir kitų Amerikos lietuvių laikraščių perspaudint.
J. K.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

Anglijos nuošimčiai S. Valstijoms.

London, Anglijoj. Anglijos valdžia nusprendė iki ateinančiam rudenim išmokyti Suvienytoms Valstijoms 25 milijonus svarų sterlingų nuošimčių už savo skolas,

kurių pasidarė laike pasaulinės karės. Nieko dar nenuspręsta kaslink pačios skolų sumos atlyginimo, galbut apie tai pasitarit bus Washingtonan pasiūsta tam tikra komisija.

Nubaudė geležinkelį

New Haven, Conn. Distrikto teismas ištyręs skundą "New York, New Haven & Hartford" geležinkelio, kuris buvo kaltinamas peržengime federališkų tiesų, verčiant trukių darbininkus dirbt ilgesnes valandas negu valdžios nustatyta, atrado kaltu penkiuose prasižengimuose, už kurių kiekvieną nubaudė po šimtą doliarų ir teismo išlaidas. Tame pačiame teisme yra dar trys tos pačios kategorijos skundai ant šio geležinkelio.

Su laivu žuvo 80 žmonių.

Buenos Aires, Argentinjoj. Tarp Argentina ir Paragui, arti Posadas plaukiantis Prana upe laivas "Villa Franca" nakties laiku užsidegė, kada jo vežami 100 pasažierių miegojo. Puolus gesint gaisrą pamiršta gelbėt žmones ir todėl 80 jų sudegė sykiu su laivu, ar besigelbėdami prigėrė. Tik 20 žmonių išsigelbėjo sena valčia.

Vėl didins kariumenę.

Washington, D. C. Senatas užgyrė karės budžetą su \$341,750,000 kariumenės palaikymui. Kariumenė ateinančioms metams turi susidėt iš 12,580 oficerių ir 133,000 kareivių. Neseniai kongresas buvo užgyręs sumažint kariumenę iki 115,000 kareivių ir 11,000 oficerių. Rodosi, kad valdžia vis nepasitiki Japonijai, na ir neapsileidžia.

Sudinamitavo bėgantį trukį.

Mexico City, Meksikoj. Bėgant trukiui tarp Santa Katarina ir Tommelin, i Puebla, nežinia kas ant geležinkelio padėjo dinamito bomba. Atbėgęs trukis užgavo bombą ir ta eksplozivus sudraskė tris vagonus, kuriuose važiavo kareiviai. Penki jų žuvo mirtinai, kiti skaudžiai sužeista. Kas bomba čia padėjo, dar nesusekta.

Girios gaisras.

Sandwich, N. H. Užsidegus čia miškui, išdegė dviejų keturkampių mylių plotas girios su dideliais medžiais. Sudegė ir lentų pjovykla North & Central Sandwich, Lumber Co. Nuostoliai apskaitoma iki 250,000 dol.

Išgązintas elnis.

Fiskdale, Mass. Miškuose gaisro išgązintas elnis atbėgo į miestelį ir Maine gatvėje pasibaidęs automobiliaus, šoko į Eastern Optical Co. langą, kurio sutrukusiais stiklais pavojingai susipjaustė ir krūvinas pabėgo. Po kelių valandų atrasta jį negyva Southbridge gatvėje.

Sunaikino plotus kviečių.

Winnipeg, Kanado. Užtvijos Assiniboine upė užliejo 75,000 akrų žemės, užsėtos kviečiais, kuriuos vanduo sunaikino. Nusekus vandeniui laukai liksis tuščiais,



Kiekviena Motina Nori Turėti Sveiką Kūdikį

Jeigu jūs negalite žindyti savo kūdikio, neduokite kitokio maisto, bet pradėkite tuoj duoti jam **Borden's EAGLE BRAND (CONDENSED MILK)**

Tai maistas, kuris yra išaukštesnis daug daugiau stiprių ir sveikų vyrų ir moterų, negu kokis nors kitas tam tikslui sutaisytas maistas. Jis yra rekomenduojamas daktarų. Lengvai sutaisomas.

Pasiųskite šitą apgarsinimą: The Borden Co., New York ir gausite vieni veltui lietuvių kalboj, visus patarimus ir nurodymus, kaip jį vartoti, taipgi puikią kūdikų knyga.

nes dėl laiko vėlumo jau nebus galima juos atsėt.

Orlaivių aplink žemę.

Croydon, Anglijoj. W. T. Blake išsirengė kelionėn orlaiviu, kad apkeliaut aplink žemę, kad atlikt 30,000 mylių kelionę, kurią jis mano laimingai atlikt greičiausiu laiku, jei neištiks audros.

Suspendavo viršininką.

Lowell, Mass. Miesto majoras Brown suspendavo policijos viršininką Welch, kaltindamas jį už saivaliavimą ir ne aprubežiuotą aktyvumą pinigų, skiriamų policijos reikalams.

Orlaivių manevrai.

Baltimore, Md. Eskadronas kariškųjų orlaivių pradėjo savo manevrus. Jie bombarduos Carrol fortą. Naudos 25 svarų dinamito bombas, patįs pasislėpdami hemijų dumuose.

Chicagos augimas.

Chicago, Ill. Garsusis Chicago auga taip smarkiai, kad iki 1925 m. jis pasiekis gyventojų skaitliu 3,000,000 ir liksis trečiu didmiesčiu pasaulyje. Dabar jis lenktyniuoją su Paryžium, kuris, sulyg vėliausių statistikų, gyventojų turi 2,906,472, gi Chicago 2,701,705.

Gyvenimui nubodus.

North Adams, Mass. Nubodus gyvenimui prie ne geriausios sveikatos, 84 metų senelė Elzė Detsanti, likus namie viena, padegė savo lovą ir paskui jon atsigulus susidegino.

Pakvaišo dėl iškilnių.

Nashua, N. H. Kapų vainikavimo dienoje iškilnėmis susigraudinęs tulas Grezinitos pakvaišo ir praeinant parodai, gatvėje jis emė draskyt popierinius pinigus ir juos mėtydamas į žmones šaukė "ura." Kol policija jį suėmė, jis sudraskė ir išmėtė 3,000 doliarų.

Cigaretu papirko policistą.

Boston, Mass. Nantasket Beach pajūryj policistas Brown bandė areštuot vieną mergą, kuri rūkė cigarėtą. Ši pasiulė cigarėtą ir jam. Brown priėmęs cigarėtą taip suminkštėjo, kad netik ruko-rę ne areštavo, bet ir kardo-ne pasiteisino, kad sąžinė jam neleidžia mergas areštuot.

Netikęs valdininkas.

Providence, R. I. Prisai-kintas teismas pripažino kankinimo kaltu kanstėbelį D'Azevedo, kuris pernai, Liepos mėnesyje primušė tu-lą Kunhā, kurį jis buvo areštavęs už girtavimą ir vedant kalėjiman tas pasipriešino. Netrukus teismas jam paskirs tinkamą baudą, kuri, turbūt, prisieis praleist kalėjime per ilgą laiką.

Kaltina valstybės pašto darbininkus.

New York, N. Y. Pareikalavus pašto viršininkui, federališki detektvai areštavo septynis pašto darbininkus, kurie nužiūrėta vagystėje. Yra sakoma, kad jie pavogė daugelį siuntinių su valstybės paskolos bonais ir tuomi apvogė valdžią ant \$1,500,000. Vienas jų sugauta bevagiant siuntinį, kuriame buvo už \$40,000 bonų.

Sudegė laivas.

Ogdensburg, N. Y. Cardinal kanale užsidegė "Conestoga" laivas, užkrautas kviečiais išgabėnimui Kanadon, ir sudegė iki vandeniui. Prie gesinimo keliatas įgulos žmonių skaudžiai apdegė. Grudų nuostolis apskaitoma \$250,000.

Žuvo eksplozijoj.

Cambridge, Mass. Jefferson fizikos laboratorijoj Harvardde ištiko eksigenos eksplozija, kuri W. Connel, daildygė, sudraskė į smulkius smotelius ir 6 pašalinus darbininkus skaudžiai sužeidė.

Ne atsargus bandymas.

Boston, Mass. Prie tvirtovės buvo bandoma kanuolė. Paleistas šuvis vos tik nekludė praplaukiantį laivą "Maloy". Kaltinama tvirtovės oficerius už ne atsargumą.

Choleros siautimas.

Moskva, Rusijoj. Pavolgyj cholera siaučia visu smarkumu imdama savo aukas. Daugiausia miršta vaikų. Šaukiamasi valdžios pagalbos, bet ta nedaug ką žada.

Vienos dienos straikas.

Roma, Italijoj. Socialistai, susikirtę su facistais buvo iššaukę visuotiną straiką, bet vieną dieną pastraikavus, straikas atsaukta. Geležinkeliai, daugiausia sutrukdyta.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVICIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents

Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergalis, leidžiamas

per

M. PALTANAVICIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai
Prenumeratos pradži skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3 1879.

STRAIKAI, JŲ GLOSTYMAS IR ŽMONIŲ PEŠIOJIMAS.

Straikai šiais laikais yra paprastas ir kiekvienam žinomas dalykas, tad jų ir svarba yra didesnė tik tada, kada straikan darbininkai išsina vieną kokioj formoj, bet didelėmis miniomis plačiose aplinkėse. Tokiais straikais parsieina primint nelabai seniai kilus N. Anglijoj, kur audyklų darbininkai didesniais buriais, vieni paskui kitus apšaukė straiką, kad atsispyrus prieš kompanijas, kurios užsispyrė sumažint jiems algas. Straikas tas tęsiasi gana ilgai. Žmonės privargo užtektinai, kitiems ir galo jo laukt ir tikėtis nusibodo, tad metų viską pasitraukė į kitas aplinkes, kad ten suradus sau kitą darbą, ir tas audėjų straikas netrukus turės abelai pasibaigt be jokių pasekmių, straikieriams tikslo ne atsiekus, gana daug privargus ir sudėto unijos išdan pinigų išekvojus.

Antrasis, tik su didesne spēka iš eilės pasirodė angliakasių straikas, kuris nemažai vargina ir dar daug daugiau privargins nevien pačius straikierius, bet ir abelai visuomę. Nors čia lyg nebutų straikas, nes darbininkai iš darbo pasitraukė tik pasibaigus terminui jų sutarties su kasyklų savininkais, ir pasitraukė tik kol nauja sutartis bus padaryta. Vienok ir dėl to parsieis žmonėms gana daug nukentėt. Nukentės bedarbių angliakasių šeimos. Nukentės unijų išdas, kuris per pareitusius metus rinko nuo žmonių duokles jų pačių pašelpai laike bedarbės, dabar jis bus ištuštintas, tad tuom patim laiku išsėks darbininkų sudėtosios duoklės, ir sudils tų pačių darbininkų algos, kurias jie būtų uždirbę per straiko mėnesius, arba bedarbių laiku. O laimėjimas ko nors dar toli ant mėnulio. Visoje angliakasių straikų istorijoje dar niekas nepasigyrė, kad darbininkai būtų ką laimėję, o jei laimėjo vieną - kitą nuosimti, tai per naujos sutarties terminą ne atlyginu nė vieną ketvirtą dalį to, ką darbininkai pastarojo laiko straiku nustojo. Tas patį bus galbut ir dabar. Darbininkai varsta ir laukia sutarties atnaujinimo, gi kasyklų savininkai su tuom nesiskubina; vilkina laiką dar lyg tyčia, kad išbaigus anglius, kurių

yra prikasta. Tuomi įvairios rūšies lupikai ir spekuliantai tuomtarpu naudojami visomis įmonėmis, keldami angliū kainas ir tuomi apilėsdami visuomenę, kuri absoliutiškai nieko bendro neturi nē su angliakasiais, nē kasyklų savininkais. Nuokart valdžia žadėjo visuomenę nuo šitų apilėsimų apsaugot, neleidžiant kelt angliū kainas. Vienok tas lupikus ne nugazdino. Jie drasiai varo plėšimo darbą o prisiartinus rudeniu, jie savo darbą žymiai padidins, kad plėšimais pripildžius savo aruodus. Jeigu parsieis vienam ar kitam šios rūšies lupikui užsimokėt baudą už nelegališką plėšimą, jie to ne jaus, nes turės iš ko mokėt, ir lauks kitos patogios progos, kad atsiimt su nuosimčiais.

Angliakasių straikui galo dar nesimatant, vėl slankioja geležinkelių darbininkų straiko debesy. Šitas straikas pasirodo jau kelintu kartu ir vis jis ikišiol buvo šiaip-taip nuglostomas, tai prizadais, tai dar valandų nustatymu, tai algų pakėlimu, tai kitokiais prizadais bet jis galutinai nebuvo pralinatas. Ir dabar jis vėl artinasi, lyg įjėškodamas to, kas jam buvo žadėta. Pereičia žiema buvo kilęs klausimas abelnojo geležinkelių darbininkų straiko, bet jis ne įvyko, nes valdžios komisijai tarpininkaujant dalykas nustumta tolyn, kol bus iširta, ar kompanijos gali darbininkams didint algas, ar turi jas sumažint. Laukta diena po diena ir galiaus valdiškoji darbų tarība centralinėse valstijose pripažino darbininkams algų sumažinimą daugiau kaip 8%, kad kompanijoms suėdijus per metus \$60,000,000 pataisymui ir pagerinimui laike karės suirusių geležinkelių. Šitą žinią darbininkai pasitiko su dideliu pasipiktinimu, ir savo susirinkimuose, Chicagoj ir Toledo, nutarė tuojaus rengtis prieš išsūkimo straiko pirmoje sudėtosios tarimus ir besirengimus atsiliepė federališkas prokuroras, kurs pagrūmojo, kad išėjus straikan bus konfiskuotas turitas geležinkelių unijų, ir kiekvieno straikuojančiojo privatiška nuosavybė. Geležinkelių unijos šitą pagrūmojimą pasitiko dar su didesniu

pasipiktinimu ir prezidentą apšaukė darbininkų priešu. Kas iš to viso išeis, parodys tolymesnė ateitis, vienok ir čia darbininkų laimėjimui nėra lėmimo, nes geležinkeliams papuolus straiko sukurin, įsikiš valdžia greičiau negu prie kokių nos kitokių straikų, ir tada straikas greičiau bus nugniauztas.

Kad algos darbininkams mažinama, nebutų dar labai kas įstabaus prisimenant, kad algos, kaip jos laike karės buvo išklė dėlei doliariorio kūrso nupuolinio, negali tokiomis pasilikt dabar, kuomet pinigų kursas kyla prie savo normos. Vienok negalima ir neteisębę užtylēt. Kad algos darbininkams buvo keliamos, tai jos mažu nuosimčiu visada kilo apie trims mėnesiais vėliau negu gyvenimo reikmenys pabrango ir tai trigubai. Dabar vėlgi, kuomet visų balsu reikalaujama, kad pragyvenimas "atpigot" (apie 2½%), tai darbams ėmus gerintis, pragyvenimas jau pašoko apie 13%.

Kodėl perkunas.....

"Trimitas" piktinasi lenkijos dvasiškijos darbais, kuriais kurstoma lenkai prieš Lietuvą. Girdi, Lenkijos senelis arcivyskupas Hriniewiecki Lenkijos miestuose tankiai laiko bažnyčiose pamaldas neva už nužudytuosius Kaune lenkų "peoviakus". Tos pamaldos už sveikus žmones, žinoma, ne laikoma su tikslu, kad sukeltų lenkų tarpe lenkų (T. sako "lenkuose", lyg kad lenkų pilvuose) daugiau neapykantos prieš Lietuvą. Vilniaus "prijungimo" prie Lenkijos iškilimėse 19 Kovo (Balandžio ne Kovo) pamaldas laikė lenkas kardinalas Dalbora, kuris iš Poznaniaus atvyko čia tyčia pašventyt lenkų plėšikiškus darbus, norėdamas parodyt tikintiems, kad ir katalikų bažnyčia pripažįsta tą "prijungimą" teisingu. Dabar vėl lenkų vyriausybės agentas vyskupas Bandurski iš Galicijos (iš Poznaniaus, ne iš Galicijos) atvyko į neutrališką zoną ir kūrė žmones prieš Lietuvą. Jį pasitiko raitoji milicija. Žmonės susirinkus jis atlaikė pamaldas ir pasakė kurstancią prakalbą net driso pasakyt "Laiminu griebusią ginkla miliciją. Tikiu, kad eisite ten, kur jus sąžinė ir tautiškas jausmas šaukia". Taigi, jis palaimino želgowskių žygį ir dar jiems pararė eit "ten", tai yra, užgrėbt daugiau svetimos žemės. Kodėl perkunas į visą tai ramiai žiuri!.....

Šiam straipsnyje nors ir širdingai kalbama, vienok jame, ar tai tyčia, ar netyčia, padaryta du neaiškumai. Vienas jų tai, kad "Dalbora nori tikintiems parodyt, jog ir katalikų bažnyčia pripažįsta Vilniaus prijungimą prie Lenkijos teisingu." Ir kam dar tas "nori parodyt", kuomet jau aiškiai rodoma. Bažnyčia juk skaitosi išsūkio tokia valdžia tikinčiųjų ir ji dar nē kartą Lietuvos skriauda: ne užtarė. O ne užtarė todėl, kad bažnyčios valdžia juk ir susideda iš tokių kaip Dalbora, Bandurski, Hriniewiecki ir kiti, tik

galingiems pataikaujanti ir galingųjų pusę palaikanti. Jeigu Lietuvos valdžios disciplinujie atsirastų, jie tada laimintų Lietuvai ir geodtų jai aleliujas. Taip yra visur su bažnyčios valdžia, taip dabar yra su ja ir Vilniaus apyrbėje. Gi žingeidavimas kodėl perkunas į tą viską taip ramiai žiuri, tai peraiškūs apsimetimas nežinojimu, ir tuom patim nesitiktėtas pasirodymas siundyme katalikų bažnyčios valdžios perkunu.

Svetima nuomonė.

Anais kartais tilpęs ilgas straipsnis "The Nation" apie Lietuvos vargus dėl lenkų ir kaip ikišiol Lietuvą niekas ne užtaria ir maždaug pataikauja lenkams, atkreipė svetimosios spaudos atydą į Lietuvą. Rods, daugiau nieko nepasakoma, tik atkartojama tie patys žodžiai, sutrumpintoj formoj, kuriuos ištarė "The Nation". Stambiausias iš jos ištraukas paminėjo savaitinis "Worcester Telegram" ir "Christian Science Monitor". Šis pastarasis, prieš ištraukų pridėjo ir savo nuomonės išreiškimą, pasakant, kad Europos valstybės turi anksčiau ar vėliau sutvarkyt tytinės Europos rubežius, nes ikišiol jie palikta be atsižvelgimo į tautas, nē į etnografiją. Opiausiu klausimu yra šia dien Vilniaus klausimas, tas pats Vilnius, kurs per šimtmečius priklausė lietuviams ir šia dien yra nelegališkai lenkų paglemžtas, dargi Lietuva atskirta nuo Rusijos taip, kad negalėtų naudotis Klaipėdos prieplauka, kas yra panašu Lietuvos skyrimui prie Rusijos, ir Klaipėda atskiriama, kad Rusija ja ne pasinaudotų. Lietuva skundžiasi ant nelegališko lenkų panaudoto balsavimo Vilniuje, kada iš 50,000 balsuotojų užsiregistravusių buvo tik 152,400, gi balsavimuose dalyvavo daugiau negu 550,000. Prie registravimo buvo daugiau negu 64% lenkų. Tokiu budu yra aišku, kad yra reikalingi nauji balsavimai, kad vietiniai žmonės teisingai galėtų parodyt savo norus, tik balsavimai turėtų but prižiurimi neutrališkos komisijos, ir tik tada klausimas galės but galutinai išrištu.

Kad ir nutarta, bet.....

Ne taip labai seniai Washington atsiubuvusioje konferencijoje, kurioje valstybių tartasi apie sumažinimą ginklavimosi, pasmerkta karės klaukuose naudojimas nuodingųjų gazų, kaip prasižadengčio prieš žmoniškumą įrankio. Labiausia jo naudojimui priešinosi Suvienytos Valstijos ir Anglija. Padaryta nutarimas, kad ateityje šituos gazus ne naudot, kadangi, tas skaitosi ne spēka ir gabumu, kurie kariavimuose yra reikalingi, bet neteisingas ir pasibjaurėtinės žmonių žudymas. Dabar vienok tie patys, kurie dar nutarimus, kad šituos gazus ateityje ne naudot, mato visai ką kitą, ir vieni kitų klausia, tai kas iš to, kad juos nenatūdos viena ar kita valstybė, jeigu juos nauods kitos, prieš šių nuta-

rimu ne dalyvavusios, laiky-sis senojo išmislo ir reikaltų parsiejus, pirmiausia grieb-sis šitų gazų, kaip pavojingiausio įrankio ir panaudos jį prie pirmiausios progos, kad atsiekus pergale. Suvienytos Valstijos grūdinasi tokio nutarimo, o Anglijoje jau visai į šį nutarimą ne atsižvelgiant, kai kuriuose laikraščiuose net ir patariam valdžiai ateityje naudot nuodingųjų gazų bombas, nes be jų juk nebut galima apgint Londoną nēgi Anglijai priklausančias salas, jeigu koks priešas užpultų, o užpult galėtų, be mažiausios abejonės, pirmiausia su nuodingųjų gazų pagelba.

Kita bado šalis.

Ikišiol buvo žinoma tik didis badas Volgos aplinkėse, kur nuo metų laiko žmonės kasdien šimtais miršta bado ir tokiu budu jų ten išmirė ir žuvo niekenu ikišiol nesuskaityta daugybė. Nelabai seniai vienok pasirodė žinios, kad ne vien tik Rusijoj toks badas siaučia, kad ir Azijoj jis savo rolę lošia ir šimtus žmonių skiria nuo savo gyvybės. Tik tos žinios buvo vis ne aiškios, o galiaus į jas mažai kas ir domą kreipė, kadangi jau Rusijos badas gana daug ką reikė. Dabar vienok Chinijon nuvykus Suvienytų Valstijų komisijai patirt kaip ten dalykai stovi, paaiškėjo, kad istiesų ten badas yra didelis. Hunan provincijoj bado turės išmirt daugiau negu šeši milijonai žmonių, iš 27 milijonų gyventojų. Visur pakelėmis žmonės guli aptinę nuo bado ir neturi pas ką šauktis pagalbos. Žymi dalis šios provincijos gyventojų maitinosi dar žolėmis, bet ir tos jau baigiasi, ir joms pasibaigus, jų bus toks jau likimas kaip ir pirmųjų. Baduoliams suteikia mažumų pašelpus ten esančios misionijos, bet pašelpa labai nežymi, kadangi dėl žmonių daugybės, pašelpo užtektinai sutelkt joku budu negalima.

Į ką tai panašu!

Lietuvių kalbos darkytojai išgyveno tokioj drasoje, kad savo amatą varo be jokio atsižiurėjimo ir be jokio pasiklausimo, į ką tas viskas panašu. Lietuvos valdiškame oficioze randame valdžios tarnų atlyginimo įstatymą. Iš jo pasižymime vieną punktą atminčiai, kuris štai kaip skamba: "Iešmininkas sankrovos prekių dalytojas vyresnysis remont darbininkas, centralinių šildymų įtvaru kurikas, nuolatinių katilų kurikas, vyresnysis gaisrininkas plombuotojas, ligoninės budėtojas, garvežių plovėjas, telegramų nešiotojas, telegrafo darbininkas II eilės, laiškininkas, jaunesnysis vandens kelių sargybinis, jureivis tepėjas bei pečkury garvežiuose ir speciališkuose laivuose, vandenpylis, nuolatinės mašinos tepėjas...." Ar ne gražia! skamba "grazioji lietuviška kalba"? Anais metais buvo juokū iš apskelbimų Mažosios Lietuvos laikraščiuose "pasiūlymas sumeniskomi prekėmis šmul tės bei špekų", bet ar neverta dabar daugiau pasi-

juokt iš Didėje Lietuvoje rezgamojo žargonu?

Moterių baudžiava.

Bulgarijėj įvedama moterų baudžiava. Verčiama ten visas priaugančias moteris tarp 16 ir 20 metų amžiaus prie darbo valdiškose įstaigose po keturis mėnesius per metus, be jokios algos. Darbas joms skiriamas ligonbučiuose, ir įvairiose raštinėse. Kiekviena šio amžiaus moteris bus policijos areštuojama, jei neturės paliudijimo, prirodančio, kad ji dirba valdžiai, arba nuot to yra paliuosuota. Ikišiol vienok šitos rūšies baudžiava įvest dar kaip reikiant nenusisekė, nes minimo amžiaus moters vis dar randa pasiteisinimus, o pasiteisinimais yra tie, kad už dienos-kitos jau ištėkės už vyro, kad yra tekėjusi, arba, kad dar neturi 16 metų ir tam panašiai.

"Gwalty litewskie".

1919 ir 1920 metai. "Nasz Kraj". Gwalty litewskie. Kaip tai visa pinasi draugėn ir kartu primena anų laikų vasaros ir smegenų, kurių mėš tada begalo daug ir didelių turėjome. Tiesa, tai sunkūs ir bjaurūs laikai, nes po kiekvieno tokio "gvolto" tuojaus lenkų "posterunki" atsirasdavo keliais kilometrais giliau Lietuvoje, bet dalykygos budavo kiek lengvesnės, ir kiekvienas šmeižimas, kaip gudrus taip bjaurus, po kelių dienų ar savaitių budavo iširtas ir išvilktas aikštėn, kur pasirodydavo, jog ne faktų ten butų, bet nedorų ir šlykščių prasimanymų vaisius. Tada dar toki laikai buvo, kad ir neutrališkų valstybių atstovų čia budavo, o pagalios dar buvo galimi ir toki atsitikimai, jog musų pačių laikraščių redaktorai nuvykdavo Kaukus ir ten vietoje iširtdavę visus dalykus ir sugrįžę jiems čia pavykdavo svetimos klaidos atitaisyt. Šia dien to nėra ir todėl patikrint ką nors mėš negalime. O bet gi tikrint jau pradeda tą.

Paskutiniu laiku, "apsidribus" lenkams su Vilniumi, pradeda lyg pristytgt jiems mėgamojo darbo. Taigi jo jieškoma. Ir ne nuo šia dien jis musų krašte rengiama. Neperseniaj "Vilnietyj" butų korespondencija, kur pas tebeta, jog apie neutrališką zoną ir joje sukinėjasi kažin koki vyrukai kareivių amžiaus, bet iš drapanų lyg ne jie. Lengva buvo suprast jog tai "vietiniai", kurie ypač bus susirupinę neutrališkos zonos politišku likimu. Vėliau pasirodo Vilniuje ir net Varšavoj neutrališkos zonos gyventojų protestai ir

net istisų delegacijų. Galo, įteikiama valstybės viršininkui Vilniuje neutrališkos zonos vardu memorialas su "faktais".

Šalia to viso dirba spaudos egenturos. Atsiranda Vilniaus spaudoje naujas skyrelis: "Gwalty litewskie." Kiek tuose pranešimuose yra tesybės, jau vien iš to matyt, jog kiausniaut velykoms ėjo net lietuvių armijos leitenantas. Jau jeigu leitenantui prisireikė eit, tai greičiau kad tie kiausiniai ne vištos dėti buvo, o eksploduojanti.

Paskui vėl net reguliariški lietuvių armijos burlai užėmę neutrališką zoną Bieliunų, Paprudžių ir Kurkiškių sodžius, kur desperacijos apgauti gyventojai kreipėsi į lenkų valdžią prašydami įsikišt. Kitą jau dieną skelbiama apie "kovą", iškilusią tarp lietuvių kariumenės burlai ir vietos gyventojų. Ir jau iš to lengva suprast, kas ten per "kovą" ir kas per "vietos" žmonės, jog ta visa žinia paremta tokiu šaltiniu: "kiaurą" naktį buvo girdėt visoje apylinkėje šaudant, iš ko spējama, jog vietos gyventojai griebėsi ginklo ir atkakliai ghasi". Nežinant tų dalykų paslapties ir neturint pikto noro klaidint visuomenę, rengiant ją, matyt, naujiems "ivykusiems faktams" įvykdyt, taip informuot ir taip rašyt negalima butų. Čia, matyt, bus neutrališkos zonos "likvidavimo" pradžia, kuri norima padaryt "vietos" gyventojų pagelba. O kad tai lenkams paprastas dalykas, tai ir jie patys apie tai skelbia, nes ne visi tas nedyres nutyli, bent išvesti iš kantrybės, ką yra pav. padaręs kun. Urbānovičius, iškėles aikštėn faktą, kur kernaviškie dalyvavo lenkų sukilime Silezijoj, nuđuodamas silezietį, irgi "vietos" žmogų.

Šita naujai pradėta kampanija Vilniaus spaudoje ir visuomenėje ypač reikšminga dar tuom, kad ji, Genuos konferencijos laiku, prirengta yra eksportui. Paaiškėjus, jog rusai su vokiečiais pabaigę ginčus ir norėtų bendradarbiaut, lenkų padėtis kiek susipainioja, nes jie lieka nuosaliai. Taigi reikia kaip nors gelbėtis ir jieškot išeties kitur. Pagazdinus nauju karės gaisru rytuose gal ir pasiseks "antantę" įtkint, jog lenkai reikia remti ir stiprint, idant atgaut pusiausvirą Rapolo sutartim sutramdytą ir tokiu budu prašalint karės pavojų. Tik tvirti lenkai tai atsiekt padės. Momentas atrodo parankus. Yra iliuzijų, jog mažosios "antantės" ir lenkų kursas Genuoj kyla. Koki šiol vidutinaiški klostosi. dėl gi nepabandyt dar kartą laimės pasijieškot, ypač kad

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETIŠKAS POPIERAS?

Ka-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE. Galite gaut. pas mus, kaina 30c.

M. PALTANAVICIA,

15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.



PO MEDŽIU

Malonūs broliai ir sesers! Laukėme šiltos ir mielos vasarėlės ir jos susilaukėme. Jau ne vienas apsiliejo prakaitu ir parugojo ant šilumos, bet tas nieko negelbės. Reikia kęst, nes ne ilgai ji mus vargins. Dar mėnesis, kitas, ir vėl reikės įieškoti užvėjų.

Aną dieną eidamas gatve girdėjau du jaunus vyrus besiginčijant kasžin už ką. Supratau tik, kad ginčijosi jie du už partijas, nes vienas pasakė, kad tris lietuviškos partijos lyginasi trims nukryživotiems ant kalno Golgotos, kuriais buvo kairėji ir dešinėjai laurai, o viduryje jų žmonių išganytojas, tad lietuviška vidurinė sriovė esą lygi tam išganytojui, nes ji yra viduryj dešinės ir kairės sriovių, kurios lygintasi turi dviem latram. Tad, girdi, kairėji sriovė yra praieika, nes ji užsima vier bliuznijimu prieš tautą ir viską kas yra tautiška, gdešinėjai sulyg savo plunksnų gali but palaiminta, jei ji atiduos visais surinktais žmonių aukas Lietuvos reikalams, kuriems ji rinko liausis bjaurojus kitus žmones, kurie nesilaiko akiai įsi kabinė kunigų skvernan nenori atiduot žmonių ateitį kunigų baudžiavon i tikrinančius, kad kunigai tu ri žiūrēt tik bažnyčios, til bažnyčioje žmonės mokin doros, artimo meilės ir žmonių sutikimo, o nesikiēt į politikos reikalus, nes žmonės ne tam juos šeria ir dengi: savo sunkiai uždirbtu skati ku. Girdi, žmonių pjudyto jų ir prigaudinētojų, iš naudotojų ir mulkintojų pas mus šiadien yra per daug i be kunigų, kuriems butina reikalas žmones nuo tu ne naudēliū saugot, o ne patiems tokiais but. O viduri nēji sriovē tai esą lygi nukryživotam viešpačiū todėl, kad ji visame yra teisinga, visada su teisybe skaitosi ir visais budais remia Lietuvos reikalus ir Lietuvai trokšta gerovės.

Ką jie daugiau kalbē: ir kaip ginčijosi, nežinau, nes neuėjau tolyn ir jų kalbos daugiau negirdėjau. Ant galo tas mums ir nelabai svarbu, nes mēs žiurime daugiau ir nebēgama pas kitus ir ant vietos skurstama laukiant progų, tai ir ten prie mažiausios progelės geidžia pasilikti, ar bent pasirodyt augščiau kitų, daugiau žinant ir išmanant už kitus, tik nelaimē, kad tikslas norima atsiekti ne darbu, ne išmācija ir kitiems gerais pa...

nių, tai ten yra štek-tiek teidubės, bet jei partijoj bus žmonės su blogais tikslais, su ne lemtomis sažinėmis, užsispyrēliai, fanatikai ir kitaip žmonėms nenaudingi, jie savō vėžemis ir partijā paskui save temps ir savo skonio partyviškais ēebatais, mindžios viskā tā, kas turi but nepaliečiamu. Šiadien niekas ne užgins, kad visi tie, kurie kokios nors partijos vardu žmonėms kę nors parakoja ir graūdina, i savō žodžius labai lengvai tiki, arba netiki visai, kiti dar tiki tik iki laikui, ir mažiausiai progai pasitākius, visus savō žodžius sumina, ir, ar dėl garbės, ar dėl pelno, išsižada viso to, kę pirmiau sakē turis vienatine savo idēja.

Šiadien turime mēs lietuviškū partijū ir partijēliū beie kelias. Pažiurējē mēs i jas visas pamatysime, kad jų nē viena dar musų tautai, musų liaudžiai nēra nieko lavusi, ir dout kę nors nē riena nežada, nes nieko jos pačios neturi.

Partija kaip ir kiekvienas organizuotas burelis, susideda iš burio žmonių su šio k i ar kitokiu tikslu. Toki buriai yra pas kitas tautas, yra jų r pas mus. Tik nelaimē, kad tokius burius susibruka arba kitų subrukama žmoniū, visai neatsižvelgiant, ir jie tam buriui neš kokiā laudā, ar vieton, naudos blēji. Tankiai toki buriai daucideda iš taip vadinamų abėgēliū, kurie sulyg upc ina iš vienos organizacijos i kitū ir taip perējē visas jaskū liekasi taip vadina niais insurgentais. Jie iš vienos organizacijos keliauja i kitā tik sau patogumū iēskant, o ne tam, kad pācems tikslā, su kuriuom organizacija yra išteigta. Ap art tokiū beveik visuomet ir patys steigėjai dar turi savō išrokavimus, o išrokavimū jų yra tai viešpatavimas ant kitų, kad pasilikus koku viršininku. Jeigu tas nepasiekē, čia pameta ir eina prie kitos tokios, ar tokiai panašios organizacijos ir ten vėl iēško viršenybės, kad pasirodžius tiems, nuo kurių pabēgo, kad, ve, jus nežinojot ko man reikia. O jeigu jų ir nebēgama pas kitus ir ant vietos skurstama laukiant progū, tai ir ten prie mažiausios progelės geidžia pasilikti, ar bent pasirodyt augščiau kitų, daugiau žinant ir išmanant už kitus, tik nelaimē, kad tikslas norima atsiekti ne darbu, ne išmācija ir kitiems gerais pa...

džiais, bet tik sausais žodžiais būnaudos. O tie, kurie savo vadū čia sukviesti ilgai laukē to kas buvo žadēta, ir nesulauke, arba traukia si šalim, arba ir jie imā eit tais pačiais keliais ir tada iš didelio debesio lytaus visai nebuvo.

Tokios pasekmės pas mus šiadien yra visur, kur tik suorganizuoti pastaraisiais keliais metais bent kokia organizacija, ne išskiriant ir politiškasias, kuriose kalbama kartais labai garsiai, kalbama daug ir nieko ne iškalbama, nes ten žmonės visi nori but tik generolais, o kareiviu but nenori nē vienas, nes nēra juos kam tvārkyt. Gi kariūmenē be kareiviū, suprantančių savo pareigas, niekam nieko nežada, ir nieko nereiškia. Tokios musų kariūmenės yra tai tik pamėgdžiojimas nesuprantamū vlykū. O tā yra didžiausia nelaimē ir skriauda, nes mėginama veikt kaip veikia kiti, bet nuo kitų pasimokint ne norima. O mokintis visgi reikētų pasimokint rimtumo ir pastovumo. Reikētų pasimokint mandagumo ir takto, kad mokėjus žmonėms aiškiai pasakyt ir perstatyt dalykus taip, kad jie supratų ir žinotų kam ir kur jie vedami ir kviečiami. Reikētų pasimokint takto, kad įgijus pas žmones ietekmę, rimtumo, kad nepasirodžius pilstytoju iš tuščio i sausą ir pastovumo, kad parodžius, jog pilnai tikima savo žodžiams. Kol to visko truks, kol šio ir to stokuos, visi darbai ir geri norai eis niekais ir niekas nebus atsiektas. Ypač niekas nebus atsiektas viešais pludimais ir niekinimais kitų, nes tuomi kiekivenas rimtesnis žmogus bjaurisi. Blogumas reikalauja išrodyt švelniai ir kiekvienam suprantamai. Lyginai sau matomus gerumu irgi tokiū patim budu žmonėms reikia parodyt, ir kad žmonės vienā ir kitā aiškiai supras, tada pritaris siekiamam tikslui, ir tada bus pasekmės, ir galbut seksis kę nors žmonijai naudingo nuveikt. Bet kol bus skelbiam tik niekinimai kitų, kol bus manoma karščiavimais žmones prie šio ar to prievartos ir jiems kę nors įkalbēt, pasekmių ne bus, kad ir prie geriausių norū, nes vienų tik gerū norū ne užtenka.

„AMERIKOS LIETUVIO“ KNYGYNĖ GAUNAMA IVAIRIŲ KNYGŲ.

„AMERIKOS LIETUVIO“ KNYGYNĖ GAUNAMA IVAIRIŲ KNYGŲ.

„AMERIKOS LIETUVIO“ KNYGYNĖ GAUNAMA IVAIRIŲ KNYGŲ.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Cleveland, Ohio. — Naujajio koncertas. Netikus tvarka. Publikos mažai. Pasekmės menkos.

Birželio 3 d. Engineers auditoriume atsiuvo kompozitoriaus Naujajio koncertas. Kad ir apgailaujant, turiu pripažinti, kad šitas koncertas ant clevelandiečių nepadarė jokio įspūdžio. Programos buvo labai netikės ir nevykęs, išimant vieną kompozitorių Naujajį, kuris dviem atvejais, kartą ant vargonų ir kartą ant piano išpildė po tris savo kompozicijas, kas labai gerai pavyko. Reikia priminti, kad gerai nusišė J. M. Baltrukoniutei solo, kurią net atkartot publika išsūkė, ir paskutinė daina suvienytų chorų, vadovaujant kompozitoriui Naujajui. Visos kitos programos dalys, kurios atskirai buvo išpildomos, išėjo labai prastai.

Programoje dalyvavo parapijos, vyčių ir teatrališkas chorai. Pastarasis šiūomkart yra labai nusilpnėjęs nariais, o ypač dainininkais (apie priežastis parašysiu prie progos kitą kartą). Grįžtant prie programos be tvarkės, ką labiausiai publika nupuldė, reikia pirmiausia priminti, kad buvo garsinta pradžia nuo 8 valandos, bet programai prasidėjus sulyg „lietuviškos“ sistemos, beveik čia valanda vėliau. Nesulaukiant jokios pradžios, nē paaiškinimų, ant estrados pasirodē pats komp. Naujajis, kuris per estradą perējēs, nulipo ir ēmē vargonais grajint. Gerai, kad tas žmogus buvo su barzda, tai publika suprato kuom jis yra, bet jei ne barzda, tai ir šiadien niekas nežinotų kuom jis buvo, nes publikai jį niekas ne perstatē.

Paskui stoji dainuot parapijos choras, susidedantis apie iš penkių porų. Stebėtina, koku būdu šis vadinas choras čia gavo pirmenybę; gal todėl, kad jo vado kelns visai nudėvėtos (vietinis Tautos Fondo skyrius turētų tuomi pasirūpint, nes kelnų taisymas T. F. priklauso). Paskui turėjo dainuot vyčių choras, bet jo vadas, turbut ilgai negaudamas fraką pasiskolint, suvėlavo, todėl išėjo dainuot teatrališkas choras, pusiau iš vaikų susidedantis, kurs savo dalį atliko gana silpnai. Tas pats buvo ir su vyčiais.

Publikos buvo labai mažai ir todėl, rodosi, kad ir išlaidas šis koncertas ne padengė. Labai gaila, kad tokiam prakilnam tikslui žmonės ne užjaučia. Nors tai buvo rengta pačių „katalikų“, bet jų čia visai mažai dalyvavo. Spaudoj buvo skelbta, kad prie jų atsikrēpus bus užtikrintas pelnas, darbas bus pasekmingesnis, ir vardas geresnis, o čia tikrenybėje viskas išėjo atbulai. Aišku, kad pagyrū puodai visada ne taukuoti. Tas Pats.

Baltimore, Md. Žmuidzinavičiaus prakalbos pas „katalikus“ ir tautininkus. Žmonių susirinko ne daug. Kuniagas priešingas šauliams. Aukų surinkta nedaug. 2 dieną Birželio čia įvyko Lietuvos šaulių atstovo Žmuidzinavičiaus prakalbos, kurias surengē Baltimore Lietuvos Taryba. Kalbėjo L. Šaulių atstovas Žmuidzinavičius, kuris savo vaizdingoj kalboj apipasakojo šaulių veikimą Lietuvos apgynime nuo žiaurais priešo, kuris geidžia Lietuvą pavergt. Jis kreipē daugiau domos Lietuvos pietų pusēn, iš kurios žiaurus baltasis ērelis, Lenkija, savo kruvinais nagais drasko mūsų tėvynę ir žudo nekaltus jos sunus. Toj tai pusėje Lietuvos šauliai dėjo ir dabar dedā daugiausia savo jėgų ir aukauja gyvasčių, kad savo tėvynę apgyvint. Taipgi vaizdingai apipasakojo šaulių darbus laike Bermonto viešpatavimo Lietuvoj, kiek šauliai savo pasišventimu ir narsumu prigēlėjė Lietuvos mažutei, bet narsiai kariūmenē sumušt milžiniškā Bermonto armijā ir užgrēbt daug kariškos medegos, kurios ilgai užteks Lietuvos kariūmenē.

Publikos buvo visai mažai, dėl didelio lytaus, bet kalba visi buvo užganėdinti; net ir kōmunistai ramiai sėdėjo. Aukų surinkta \$41. Stambesnes aukas davē: Antanas Bradunas \$10.00, P. Jaras \$5.00. Už salę užmokėjo B. L. Taryba. Reikia priminti, kad musų turtuoliai ir biznieriā, kurie biznio akimis labai godžiai žiuri i Lietuvā, i prakalbas visai nepasirodē. Mat tiems ponams Lietuvos gynomimo reikalai visai ne apeina ir jie šykštisi tam reikalui paaukaut doliarj, kitā Viskas, kas yra surišta su Lietuvos reikalais, su labai mažu išėmimu yra nešama vien tik darbininkų pečiais. Už tokj šykštumą gēda, ir didelē bėda jums, Baltimorės biznieriā. Jei jums nemalonu sueit vienon vietor su darbininkais, ir atiduot kas priklauso tėvynei, tai jus sueikit sau vien i atiduokit tėvynei tā, kas jai nuo priklauso labai daug. Mēs ne kantriai laukiam jus pasirodant, o nesulaukē išnaudosime kiekvienā progā ir visada kalsime jus prie gėdos stulpo, už jū šykštumą. Diena pirmiau Žmuidzinavičiui prakalbas buvo surengē katalikū, kur „95% katalikū“ suaukavo tik \$30. Jau nasis kunigas Lesnikis išreiškē, kad jis yra priešas šauliams ir iš salės išėjo. Ant rytojaus Žmuidzinavičius ējo per namus ir surinko dar \$20. Tad „katalikų 95%“ sudėjo viso \$50 Baltimorėje. P. Jaras.

Cleveland, Ohio. — Natkevičiaus prakalbos. Žmonių lankēsi nedaug. Clevelandiečiai turėjo laimę antru kartu pasiklausyt prakalbos svečio Natkevičiaus, kuris iš vakarū grįždamas i rytus, pakeliui sustojo Clevelande. Birželio 2 dieną Lietuvių salėje jam buvo surengtos prakalbos. Natkevičius čia daug kę papasakojo iš dabartinio Lie-

tuvos politiškojo gyvenimo, nurodydamas kaip dabar ten klerikalai pasiēmē beveik visā politiškajj aparatā ir suka jį vien savo naudai, ne atsižvelgdami, kad dėl to visa Lietuvos valstybē turi nukentēt. Ragino visus, kuriems rupi Lietuvos likimas ir jos šviesesnē ateitis, kad budētų ir sulaukytū tą pragaištingā klerikalų darbā. O tą viskā galima atsiekti remiant visā pažangesnē Lietuvos elementā, kuris yra susitelkęs vienan burin prieš-klerikalus, ypač dabar, kad rengiamasi prie antro rinkimo seimo atstovų, kur reikalinga išrinkt didžiumā pažangesniū žmoniū, kuriems pavyktū Lietuvā išgelbēt iš jazuitū glėbio.

Kalba buvo gana įdomi ir užimanti, dar net ir aštresnē negu kad pirmuoju kartū kaip Natkevičius čia lankēsi. Matyt, kad nuo amerikiečių įgijo daugiau drasos ir praktikos. Žmonių prakalbos pasiklausyt susirinko gana mažai, buvo apie 100 ypatų; neskaitlingo susirinkimo priežastis buvo laiko trumpumas, dėl kurio nesuspēta plačiau išgarsint, o antra, žmonės jau vengia aukų davimo. Bet ir tie patys aukų dar sumetē \$45. Ne apsieita ir be klausimų davimo, kas visuu šiuomkart yra prigijusiu. Nieko priešingo aš neturiu prieš gerus klausimus. Tik gaila, kad tie klausimai daugiausia yra duodamais ne dėl žingeidumo, ar įdomumo, tik su priekabiū jieskojimo tikslu, o tas labai tankiai pasibaigia nepageidaujamomis pasekmėmis. Tad iš tų klausimų ir ne išėina daugiau niekas, kaip vien laiko tū gaisinimas. Rep.

Herkimer, N. Y. — Mokytojo Žygelio prakalbos. Aukos. Choro dainos. Gegužio 17 d. 8 val. vakare lietuviškos prakalbos. Publikai susirinkus, pirmininkas Žydaveinis atidarē vakarū, kurio sekretorium išrinkus J. Vasiliauskā ir išdininku J. J. Damidavičių, mergaičių chorās sudainavo Lietuvos himnā, vadovaujant Antaninai Kalvinskai. Nežinau kodēl šis choras dabar pasirodē taip mažas, kuomet kitose pramogose jis pasirodo daug didesniu. Tame, rodosi, yra tėvų kaltē, nes tankiai pasitaiko, kad ne tėvai vaikus mokina, kad duodasi save mokint vaikams.

Vėliaus estradoj pasirodē Lietuvos prof. mokyt. sąjungos atstovas Žygelis, kuris pirmiausia kalbėjo apie mūsų tėvynės vargus, kuomet lietuviams reikėjo daug kentēt nuo rusų ir lenkų, kaip buvo užginta lietuviams spauda ir mokyklōs, kaip liebučiai Rusijos valdžios buvo siunčiami Siberijon už gavinimą ir švietimą savo tautos ir daug panašiai. Paskui aiškino apie Lietuvos valdžią ir jos darbus ir kitus dalykus. Pertraukoje buvo renkama aukos, kurių surinkta \$56. Stambiausią aukā davē S. Saldas, kuris paaukavo \$10. Po aukų rinkimui svečias Žygelis vėl kalbėjo apie Lietuvos žemės reformā. Prakalba susirinkusiems labai

patiko, todėl prie kiekvieno sustojimo publikoje buvo smarkiai delnais plojama. Ant galo choras sudainavo „Lai gyvuoja mūsų tauta“ ir publika išsiskirstē. Išėinant iš salės žmonės gyrē kalbētoją, kad teisybę sako. J. Vasiliauskas, sekret.

Utica, N. Y. — Žmuidzinavičiaus prakalbos. Prakalba pasiganėdinimas. Aukos. Gegužio 22 d. čia atsiuvo prakalbos. Kalbėjo kun. F. Zabiela ir savo kalboje karštai ragino visus išvien aukaut, kiek tik kas išgali, gint tėvynę nuo tų raudonkėlniū ir ilganosiu, kurie knisa Lietuvos žemē. Baigdamas savo kalbā perstatē kalbēt malonū svečią, Lietuvos šaulių atstovā A. Žmuidzinavičiū. Nematau reikalo aprašinēt jo kalbos turinū, kadangi lietuviā, tū kolionijū, kur jis jau kalbėjo, gerai žino. Tik patariū visoms kolonijoms, kur A. Ž. dar nebuvo, kad jį pasikviestū, o turēs daug ko pasiklausyt.

Po prakalbų buvo renkama Lietuvos šauliams aukos. Surinkta \$81, kuriuos per kun. Zabiela pasiūsta Lietuvos atstovybēn. Stambesnes aukas davē: po \$10:00 kun. F. Zabiela, V. Masiulionaitē, A. Paulauskaitē (iš Little Falls, N. Y.), S. Budrevičius (iš Little Falls), T. Liunevičienē (iš Frank Fort). R. J.

Bridgeport, Conn. — Rizo go prie moteries. Neteko darbo. Tris kartus i ją šovē, dabar kalėjime laukia teismo. Paulius Sebegape (Sapiega) dirbēs mėsinyčioj pas Mrs. Wilson (Vilčinskienē), šios vyru esant šv. Vincento ligonbutyj, ēmē prie jos rigst. Supykus moteris atstatē jį nuo darbo. Užtai Sapiega išsitraukēs revolverj paleido i ją tris šuivus, kurių moteris tapo sužeista ir nugabenta šv. Vincento ligonbutin. Gal dar daugiau butū užpuolikas šovēs, bet tuomkart atējēs P. Sukus atēmē nuo jo revolverj. Atvykus policija Sapiegā suēmē ir nugabeno kalėjiman ir dabar po \$10,000 užstato laukia teismo. Jis pasakoja, kad Vilčinskienē nemanēs nušaut, tik norėjo pašaudyt jai i kojas ir tuomi pagazydūt už jo išjuokimā. Sapiega yra vedēs ir jo moteris kartā jau jieskojo perskyros. „Bridgeport Post.“

Redakcijos Atsakymai. Atsiprašome labai korespondentū, kurių korespondencijose apleidome surašus aukautojų vardų, paminint vien davusius stambiausias aukas. Toki surašai mus labai apsunkina, o kartais juo esant kokiai klaidai, pasiklausius vėl reikia atitaisyt. Antra, tas aukas vėliaus kas nors vėl garsins, tad po du kartū tuos pačius surašus skelbt nēmatome reikalo. Korespondentams, kurių raštai šiame numeryje nēlipdē dėl vietos stokos, su-naudosime kitā savaitē. Meldžiamē rašyt mums tankiau. M—kui. Apie minimą raštelj nieko nežinome; negavome jo, gal kelionėje žuvo.

Redakcijos Atsakymai. Atsiprašome labai korespondentū, kurių korespondencijose apleidome surašus aukautojų vardų, paminint vien davusius stambiausias aukas. Toki surašai mus labai apsunkina, o kartais juo esant kokiai klaidai, pasiklausius vėl reikia atitaisyt. Antra, tas aukas vėliaus kas nors vėl garsins, tad po du kartū tuos pačius surašus skelbt nēmatome reikalo. Korespondentams, kurių raštai šiame numeryje nēlipdē dėl vietos stokos, su-naudosime kitā savaitē. Meldžiamē rašyt mums tankiau. M—kui. Apie minimą raštelj nieko nežinome; negavome jo, gal kelionėje žuvo.

Redakcijos Atsakymai. Atsiprašome labai korespondentū, kurių korespondencijose apleidome surašus aukautojų vardų, paminint vien davusius stambiausias aukas. Toki surašai mus labai apsunkina, o kartais juo esant kokiai klaidai, pasiklausius vėl reikia atitaisyt. Antra, tas aukas vėliaus kas nors vėl garsins, tad po du kartū tuos pačius surašus skelbt nēmatome reikalo. Korespondentams, kurių raštai šiame numeryje nēlipdē dėl vietos stokos, su-naudosime kitā savaitē. Meldžiamē rašyt mums tankiau. M—kui. Apie minimą raštelj nieko nežinome; negavome jo, gal kelionėje žuvo.

Redakcijos Atsakymai. Atsiprašome labai korespondentū, kurių korespondencijose apleidome surašus aukautojų vardų, paminint vien davusius stambiausias aukas. Toki surašai mus labai apsunkina, o kartais juo esant kokiai klaidai, pasiklausius vėl reikia atitaisyt. Antra, tas aukas vėliaus kas nors vėl garsins, tad po du kartū tuos pačius surašus skelbt nēmatome reikalo. Korespondentams, kurių raštai šiame numeryje nēlipdē dėl vietos stokos, su-naudosime kitā savaitē. Meldžiamē rašyt mums tankiau. M—kui. Apie minimą raštelj nieko nežinome; negavome jo, gal kelionėje žuvo.

Redakcijos Atsakymai. Atsiprašome labai korespondentū, kurių korespondencijose apleidome surašus aukautojų vardų, paminint vien davusius stambiausias aukas. Toki surašai mus labai apsunkina, o kartais juo esant kokiai klaidai, pasiklausius vėl reikia atitaisyt. Antra, tas aukas vėliaus kas nors vėl garsins, tad po du kartū tuos pačius surašus skelbt nēmatome reikalo. Korespondentams, kurių raštai šiame numeryje nēlipdē dėl vietos stokos, su-naudosime kitā savaitē. Meldžiamē rašyt mums tankiau. M—kui. Apie minimą raštelj nieko nežinome; negavome jo, gal kelionėje žuvo.

Redakcijos Atsakymai. Atsiprašome labai korespondentū, kurių korespondencijose apleidome surašus aukautojų vardų, paminint vien davusius stambiausias aukas. Toki surašai mus labai apsunkina, o kartais juo esant kokiai klaidai, pasiklausius vėl reikia atitaisyt. Antra, tas aukas vėliaus kas nors vėl garsins, tad po du kartū tuos pačius surašus skelbt nēmatome reikalo. Korespondentams, kurių raštai šiame numeryje nēlipdē dėl vietos stokos, su-naudosime kitā savaitē. Meldžiamē rašyt mums tankiau. M—kui. Apie minimą raštelj nieko nežinome; negavome jo, gal kelionėje žuvo.

Redakcijos Atsakymai. Atsiprašome labai korespondentū, kurių korespondencijose apleidome surašus aukautojų vardų, paminint vien davusius stambiausias aukas. Toki surašai mus labai apsunkina, o kartais juo esant kokiai klaidai, pasiklausius vėl reikia atitaisyt. Antra, tas aukas vėliaus kas nors vėl garsins, tad po du kartū tuos pačius surašus skelbt nēmatome reikalo. Korespondentams, kurių raštai šiame numeryje nēlipdē dėl vietos stokos, su-naudosime kitā savaitē. Meldžiamē rašyt mums tankiau. M—kui. Apie minimą raštelj nieko nežinome; negavome jo, gal kelionėje žuvo.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

LAIKO PAŽANGA.

Laikas parsieina skaitliuot ir mieruot ne laikrodžiu, bet jo pažanga, jo žingsniais, kurie kartais yra lygiais želvės žingsniams, kartais smarkiai lekiančiam kanuolės šuviui. Pažanga smarkiai pasiryžė per pastaruosius du šimtmečius, ir pažangė žymiausia negu kada nors pirmiau, kaip toli istorija gali pasiekti, žvelgiant vien į žmonių gyvenimą ir įmant atydon to gyvenimo visus patogumus ir sulyginant, kaip žmonės gyvena šiadien ir kaip gyveno prieš du šimtus metų.

Pirmuosius sukurios išrado 181 m. Jonathan Carr, kuris pirmutinis juos ėmė dirbt su pagelba mašinaitės, panašios spaudinimo mašinatei, kuri juos kapojo ir margino. Pirmutinės rašymui plunksnos padirbta 180 m., bet jas naudot žmonės pradėjo tik po 30 metų; ikitol visi raštininkai vartoję uždrožtas paukščių, daugiausia žasų plunksnas, arba nusmailintus šipulius. Iki 1834 m. nebuvo gero rašalo, kol tulas Anglijos daktaras savo laboratorijoje surado tam tikras hemijas. Pirmiau rašalo vieton naudota tik dažytas vanduo, kurį reikėjo kratyti ir maišyti prie kiekvieno plunksnos pavilgymo.

Ugnis yra priskaitoma prie didžiausių žmogaus gyvenimo patogumų. Iki 1834 m. nebuvo degtukų ir tada ugnies sukurimui naudotasi titnago ir skiltuvo pagelba. Šiadien paprastosios žvakės, kurios šiadien jau nedidelę turi vertę mūsų gyvenime, dar neseniai mūsų seneliams irgi buvo didele naujiena.

Iki 1825 m. nebuvo žinomi sukkti knatai, todėl degančių žvakių knatus reikėjo vis nukarpyt. Tada žvakės dirbta vien iš tikrojo bičių vaško ir lajus, nes parafinas, iš kurio šiadien žvakes dirbama, išrasta tik nuo 70 metų.

1853 m. tulas Archer išrado perforatorių iškapojimui skylukių pačto markėms, kad būtų jas lengva atskirti vieną nuo kitos. 1840 m. tulas Hetherington išrado "cylinder" skrybėlę. Jis pirmutinis padirbęs šią skrybėlę, užsidedęs ant galvos išėjo į gatvę ir išgaidino arklių pravažiuojančio vežėjo; arklys sudaužė vežimą, jo savininkas išradėją patraukė teisman, bet skundą pralošė. Šiaudinė skrybėlė išrasta daug vėliau. Prieš keturias dešimtis metų pradėta siut kurpes bronzinės spalvos skuros. Šitos spalvos dažus išrado tulas Robert Scrope.

Nuo šių metų beveik jau visi atsimeiname išradimą raščiančios mošinėles, fontainės plunksnos, automobilius, krutanciu paveikslų, orlaivio, povandeninės valtės ir daugybės elektrišku prietaisų. Tarpe 1750 ir 1800 metų žmonių gyvenamasis laikas labai toli nužengė, ir tai greitais žingsniais. Tarpe kitų datų 1760

metai davė didelį išradimą, tai audimo šaudyklę, viena ranka persiunčiamą vienon ir kiton pusėn nepaprastu greitumu. 1761—1769 metai likosi paminėti Watto išradimu garinės mašinos. 1767 Hargreaves išrado mašiną verpimui, 1769 m. tą patį išradimą Arkwright pagerino iki tiek, kad mašina jau verpė siulus įvairaus storumo. 1784 m. Cartwright išrado mašiną audimui ir 1793 m. Whitney išrado mašiną iššukavimui bovelnos grūdų iš valakny.

EVOLIUCIJA SKAITYMO MASINĖLĖS.

Pirmutinė skaitymo — skaitliavimo mašinėlė buvo tai žmogaus ranka. Pirmesnieji žmonės mokėjo su skaitliuot iki 10, panaudodami tam savo dviejų rankų pirštus. Kiek laiko praslinskus ėmė panaudoti ir kojų pirštus ir tokiu būdu su skaitliavo jau iki 20. Praslinskus daugeliui amžių panaudota tam nauja metoda, kokia dar ir šiadien naudojasi tulos Afrikos tautos. Sustojus trims žmonėms vienon vieton ir jiems iškėlus savo rankas augštin, ketvirtasis skaitė jų pirštus: pirmojo žmogaus rankų pirštai reikiškė vienutes, antrojo dešimtinės, o trečiojo šimtinės, ir tokiu būdu buvo galima suskaitliuoti iki 999.

Antrą žingsnį skaitliavimo padarė babiloniai. Jie kaip pirkliai turėjo labai daug skaitliavimų, tad jie pirmieji ir pasirupino su rast budą skaitliavimo palengvinimui. Išrado jie mehanišką įtaisą, kuri patarnavo suskaitliavimui iki tukstančiui. Įtaisa buvo tai lenta su brėžiais skersai ir išilgai, per kuriuos buvo slankiojama tam tikri bubai, kuriais buvo galima atskirti skaitlinių grupas, pavadinant jas didesnėmis ir mažesnėmis. Šitas babilonų išradimas kai kuriose šalyse, tik su patobulinimu, vartojamas ir šiadien. Jis Chinijoje turi vardą "abuku", Japonijoje "soroban", o Rusijoje "sčioti", kuris ir Lietuvoje daugelyje vietų yra vartojamas. Yra tai bubai suverti ant dratų, ir slankiojami vienon ir kiton pusėn tam tikruose spiečiuose. Kiekviena eilė (dratas) perstato skaitlinių grupą, kaip tai vienutes, dešimtinės, šimtinės, tukstantines ir taip toliau. Kas su juomi yra apsipratęs, gali skaitliuoti labai greitai, net greičiau negu kitais budais, išimant šių dienų automatišką mašiną.

Nuo išradimo šito budo, skaitliavimui jis buvo naudojamas (ir iš dalies ir šiadien dar naudojamas) gana ilgai, nes tik XVII amžiuje tulas francuzas išrado skaitliavimui aritmetišką mašiną. Nors tai mašina buvo labai prasta ir be komplikacijų, vienok šiadien vartojamas mašinos prie skaitliavimo, yra tai tik tos pačios mašinos pagerinta forma, su pridėjimu šiokių ir tokių kombinacijų.

SIBERIJOŠ MILŽINAS.

Vengrijos cirkuose yra rodomas žmogus, vardu Kazanlov, kuris yra didžiausiu žmogum pasaulyje, galbūt vienu iš didžiausių milžinų, apie kokius pasakoja įvairios legendos ir pasakos. Senumo tas žmogus yra 35 metų amžiaus, augščio turi 9 pėdas ir 3 colius, arba 282 centimetrus. Stambumas kaulų, kaip tik tinkantis jo didumui. Jo ranka, imant nuo galų pirštų ir baigiant galu delno, turi pėdą ir vieną colį ilgio, gi jo pėda išima vieną pėdą (12 colių) ir devynis colius. Per krutinę išimta miērą 56 colių, ap link galvą turi 25 colius; sveria jis 458 svarus, arba 208 kilogramus.

Palaikymui savo gyvybės šitas žmogus suvalgo tiek, kiek užtektų keturiems normališkiems žmonėms su geriausiais apetitais. Valgo keturis kartus per dieną ir išgeria iki penkių puskvorčių pieno, suvalgo 15 — 20 kiaušinių, 3—4 svarus mėsos, 3—4 bandeles duonos ir daugybę bulvių, salerų, salotų (2—3 litrus) ir išgeria iki šešių litrų vyno, ar alaus.

Tokia daugybė valgio, suliginant su jo didumu, nėra perdidelė porcija. Ypatinagai vienok, kad jis reikalauja labai daug miego. Snaudžia visomis liuosesnėmis valandomis dienos laiku, o ne kartą yra pasitaikę, kad neturėdamas darbo jis išmiegojo kiauras 24 valandas be prtraukos.

Sulyg'daktarų persitikrinimo, jis nėra gauntišku kaprisu, kokių jį bilekas gali paskaityti, tik iš dalies jis turi perdaug smegenų, vienok tas nesivadina liga, kurią medicina yra praminusi "akromegalia". Gyvenimas jo turi but trumpas.

Vasarai Kazanlov iškelia savo tėviškėn, Siberijon, kad ten prigelbėt savo tėvams prie ukės darbų.

LAKSTYMAS PAUKŠČIŲ IR ŽMONIŲ.

Žmogus apvaldė orą. Išmoko lakstyti panašiai kaip lakstyt išmoko paukščiai priešistoriškuose laikuose. Paukščiai savo pradžioje nebuvo paukščiai, bet slankuviniai. Sparnus jie įgijo tik gadygnės keičiantės, kada vandens ant žemės sumažėjo ir tas privertė jų kūną persidirbt kiton išveizdon, ir tai persidirbti į lankstančius ore paukščius tik tie, kurie mokėjo vandenye plaukioti. Surasta suakmenėjusių pirmųjų paukščių liekanas, kurios parodo, kad jie užpakalyje savo kojų turėjo ilgus plunksnas. Buvo tai daug kuomi besiskirstanti slankunai nuo slankunų, šiadien gyvenančių ant mūsų žemės. Tos ilgios plunksnos buvo jiems reikalingos, matoma, lekiuojimui ore tolą laiką.

Su tuom sutinka visi mokslininkai, tik nevisi vienaip sutinka su sprendimu, kaip jie pradėjo savo lekiuojimą, arba, kaip lekioti jie išmoko. Vieni sprendžia, kad jie pirmuosius bandymus darė nuo lygios žemės pasišokdami į augstį, kiti, kad šokdami nuo medžių, dar kiti, kad nuo augštų uolų, ir taip jie šokinėdami persitikrino ir priprato, kaip geriau nustatyti lygsvarą kojomis ir spar-

nais, kurie jiems vandenye gyvenant tarnavo kaip palekai, yrimuisi vandeniu. Išmokę nustatyti lygsvarą, darė tolesnius bandymus ir išmoko keltis į orą ir ten skraidyt.

Tokiu pat budu ir žmogus išmoko su savo mašina lakstyti; pirmiausia bandė tik nusileist iš augšto žemyn, o to išmokęs, lavinosi pakilimo oran ir ten skraidyt kaip jam patinka.

VIRIMAS PRIEŠ SAULĘ.

Tulas Wilson Kalifornijoje turi išrengęs virtuvę, kurioje virimui valgių naudojami kaitra saulės spindulių. Kaitros jis gauna iš saulės spindulių užtektinai net ir tokiose vaalndose, kada saulė yra nematoma. Tik šita kaitra jis negali pasinaudoti kepimui. Tokiam saulės kaitros pritraukimui jis naudoja savo išrastą aparatą pavidale didelės lempos. Neseniai Washingtone daryta šito aparato bandymai, kurie davė geras pasekmes. Prie pečiuko yra laikrodžio pavidalo prietaisai, kuri visuomet nukreipta į saulę, sugaudo ir pritraukia saulės spindulių karštį ir jį sutraukia į idelį su aliejum; aliejus karštį prilaiko ilgiam laikui ir todėl galima juomi pasinaudoti per tolą laiką ir saulėi nesviečiant. Yra tai savo rušies reflektorius, tik nežinia, ar jis duos pagerint, kad būtų galima ir kepimui panaudoti.

NYKSTANTIŲ GYVUNAI.

Tuli, mums dar gerai pažįstami gyvunai tulose vietose jau baigia nykt. Anglijoj laukiniai žvėrys jau nuo 50 metų yra retenybė. Meškų ir lapių ten visai nėra. Udrų dar mažuma yra Francuzijos žemutiniame Rodane. Medžiot jas yra užginta, bet ir be to jos kaskart labiau nyksta, Tarp Europos paukščių pempės kaskart yra neskaitlingesnės; jas naikina žmonės, nes jų sparnais puosiama moterims skrybėles, gi mėsa naudojama kepsniams, o kiaušiniai prie lekiarvimų. Afrikoj strausai mažėja, nes ten juos įvairūs medžiotojai naikina dėl jų plunksnų, naudojamų papuošalams. Šlapiai naikinama bent po 20,000 stukių kasmetai, ir jei valdžia nepasirupins šlapius apsaugot, tai po 30 metų jų jau nebus.

PRERODAKTILUS.

Buvo tai milžiniškas slankunas, ant žemės gyvenęs toje gadygnėje, kada žemėje tvėrėsi kredošs sluogšniai. Jis galbut buvo didžiausiu už visus lakunus, koki ant žemės buvę. Suaugusio šito lakuno sparnai, išskėsti, siekė iki 20 pėdų, nuo vieno galo iki kitam. Snapą turėjo be dantų, labai smailą, suvirš trijų pėdų ilgą. Kunas jo buvo lengvas, nes net jau suakmenėjęs jo skeletas sveria nepilnai šešis svarus. Sulyg mokslininkų nuomoni, šis gyvas daugiau nesvėrė kaip 25 svarus. Skeletas iškasta Amerikoje, bet jo lopšiu buvo žemės dalis, kur šiadien yra Europa.

LIUSOJI VALANDA!

(Jaunimo skyrius)

Atsiminimas iš praeities.

Labai tankiai prisimenu sau tą vakarėlį, kada išgirdau aš iš jaunikačio krutinės išsiveržiant žodžius "Lietuva tėvyne mūsų!".....

Tada aš buvau dar tik dvylikos metų amžiaus. Mano brolis vieną dieną kasžin iš kur parsivežė daug lietuviškų knygučių. Meldžiau jo labai, kad duotų man nors vieną jų pasiskaityti. Mat, aš labai mėgau skaityt pasakų knygetes. Jis man griežtai atsakė, kad čia ne pasakų knygelės ir aš nieko nesuprasiu kas jose yra aprašyta.

Jis tas visas knygeles nunešė į daržinę paslėpt; jis daržinėn ėjo per vienas duris, aš per kitas, ir mačiau gerai, kur jis jas paslėpė. Žiurdama aš pamaniau sau: "Gerai, broli! Tu man gailėjaisi duot vieną, dabar, progai pasitaikius, aš galėsiu perskaityt jas visas."

Laukiau prōgos visą savaitę, kad tik brolis kur išvažiuotų. Sulaukėme kalėdų šventės. Visa mūsų šeimyna išsirengė bažnyčion, namie paliekant tik mane vieną. Aš ilgai nelaukus tuojaus iš daržinės atsinešiau knygetes ir pradėjau jas vartyt. Perverčiau visas, ir nė vienos neradau sau tinkamos; pamaniau: "Koks kvailas tas mano brolis! Turi jis čia ką kavot šiene. Kad tai kas būtų jose juokingo prirašyta, o dabar tik apie carą, apie kokią ten revoliuciją ir kitokius man nesuprantamus dalykus".....

Supykus nunešiau aš tas visas knygetes atgal daržinėn ir padėjau ton pačion vieton, kur buvo, sukūšiau į šiena.

Parvažiuo namiškaiai iš bažnyčios. Brolis pasakė, kad vakarė pas mus bus prakalbos, kurias sakys vaikas, kurį anais kartais gaudė Panevėžio žandarai, už prakalbų sakymą. Apie aštuntą valandą vakare mūsų grincia prisirinko pilna žmonių. Atėjo ir tas vaikas, apie dvidešimtis penkių metų amžiaus, nepaprastai malonaus veido ir labai mandagus. Pasveikino visus susirinkusius ir kiekvieną vadino broliu. Pasilipęs ant kėdės kalbėjo labai mandagiai ir meiliai. Kalbėjo apie Lietuvos vargus, apie Rusijos jungą, kaip dvarponiai skriaudžia darbininkus, o labiausia ragino visus prie apsišvietimo ir skaitymo naudingų knygučių. Kalbėjo apie Lietuvos laisvę ir sakė, kad kada nors Lietuva taps laisva, ar anksčiau, ar vėliau, kaip tik žmonės apsišvies. Užbaigus prakalbą, iš gilumos jo krutinės išsiveržė malonus balsas:

Lietuva tėvyne mūsų, tu didvyrių žemė! — Iš prigimties tavo sunų lai stiprybė [semia....

Visi jam pritarė giedodami Lietuvos himną, o aš atydžiai klausiausi, nes žodžiai man buvo toki malonus, kad aš jais negalėjau atsigėrēt ir jie mano mintyje pasiliko ant visados. Užbaigus giedot himną, visi žmonės atsisveikinė išsiskirstė namo, tik tas jaunikaitis pasiliko pas mus kelioms savaitėms ir kas vakarais sakydavo prakalbas, kad ne vienam, tai kitam kaime. Jis nebijojo nė sniego, nė šalčių ar pusnių, per kelis verstus vis eidavo sakyt prakalbas ir sugrįždavo tik prieš dieną sušalęs ir nuvargęs. Mama budavo jam sakydavo:

—Antanuk, neik niekur šį vakarą, nes labai šalta. Pasilsėk nors vieną vakarą. O jis atsakydavo:

—Motin, kaip aš galiu silstėtis, kad taip daug žmonių yra tamsių? Pasilsėsiu kaip jau žmonės bus apsišvietę.

Sulaukėme šilto pavasario. Jis parėjęs pasakė, kad rengiasi į tolimesnę kelionę ir negreit pas mus sugrįš, gal už metų laiko. Mums labai buvo gaila jį išleisti, nes mes jį mylėjome taip kaip geriausį savo broli. Mama jo paklausė:

—Antanuk, kam mus apleidi? Ar tau nubodo pas mus gyvent?

—Ne, motin! Man būtų labai malonu su jumis gyvent, bet turiu keliaut, nes čia žmonės pradeda pobiskį apsišviesti, tai turi keliaut ten, kur žmonės dar yra tamsūs. Matot, kad dabar visa Lietuva tamsybėje paskendus—atsakė jis mamai.

Atsisveikinū su visais, mes jam palinkėjome laimingos kelionės ir meldėme jį kitą kartą pas mus atsilankyti. Jis prižadėjo.

Praslinko daugiau kaip du metai ir mes nieko apie jį negirdėjome, tik brolis kartą skaitydamas laikraštį patėmyjo žinią: "Antanas Kuzma, penkioliką mėnesių prasidėjęs Kauno kalėjyme, šią savaitę tapo pasmerktas sušaudymui....."

—Dievulėli mieliausias!—sušuko mama. Tarpe mūsų visų kilo didelis sujudimas išgirdus šitą naujieną. Mama verkė, brolis vaikščiojo iš kampo į kampą, lyg žemę parėdavęs, aš irgi nuo verksmo negalėjau susilaikyti, nes man buvo jo labai gaila.

Buvo Birželio dvidešimtis šešta diena. Saulutė skaisčiai švietė, oras buvo labai malonus. Mės tą dieną grėbėme miške šieną ir buvome paskendę mintyse apie Antano nelaimingą likimą. Nesiveržė mums iš krutinės linkmos dainelės, kaip paprastai prieš šieno grėbimo tas buvo. Visi tik gailiai dusavome. Saulutė buvo jau ne augštai kaip motina man tarė:

—Onytė, eik jau namo, vaikeli, apšerk gyvulius ir mums vakarienę pagamink.

Kol aš parėjau namo apie verstą kelio, buvau labai pavargus ir priilus. Parėjus namo nežinojau kurio darbo pirmiau griebtis; kiaulės žviegia, antys rėkia, teliukai bliauja, o vištų pulkai paskuj mane sekioja: kur tik aš pasisuksiu, vis jos man po kojų lenda.

Bėgau kuogreičiausia daržinėn, kad teliukams atnešt šieno. Įbėgus į daržinę, sukabinau glėbį šieno. Kasžinkas sušlamėjo augščiau mano galvos. Pakėliau aš galvą augštin, o dievulėli, pamačiau ant šieno stovint baisią baidyklą! Plaukai ant galvos pasišiaušė, ilga barzda, akys blizga kaip stiklinės, o žmogus išbales, sudžiuvęs, tik kaulai ir skura. Stovėdamas žiuri į mane ir šypsoi. Šienas man iš rankų išpuolė. Norėjau šauktis pagalbos, bet dėlei išgascio negalėjau nė žodį ištart; norėjau bėgt, vištos po kojų pasipainiojo ir aš parvirtau ant žemės; išgirdau pažįstamus žodžius:

—Tironai mano kraują išgėrė, geltonus mano plaukus suvėlė ir užaugino ilgą barzdą, sunaikino stiprybę! Nesibijok mergele! Aš nieko blogo tau nedarysiu. Nuo baisios mirties aš ištrukęs, vėl tarp tamsių žmonių apšvietą platinsiu.

Aš išgirdus jo malonius žodžius, įgavau dramos ir galėjau geriau prisiziūrēt jo veidui, kurs vis darėsi malonesniu, ir tuoj pažinau jį. O kaip tada buvo linksma man, taip ir mūsų visai šeimynai buvo linksma, kad Antanas ištruko iš mirties nagų. Bet Antanas neilgai buvo linksmas, nes negalėjo prakalbas sakyti; žandarai tuojaus pradėjo jo jieškot.

Vieną naktį, Antanui gulint lovoj, atskubino buris žandarų ir apstojo mūsų grincią. Jis pamatęs pavojų, nesumanė kur slėptis, nes žandarai buvo apstoję duris ir langus. Jis įlindo į kamina. Žandarai suėjo grincion. Jieškojo visur, netik grincioje, bet ir kitose tribose, ir niekur neradę, rusiška sukeikė ir vėl išsibeldė iš mūsų namų.

Antanas prabuvo pas mus besislapstydamas iki rudeniu, ir matydamas, kad anksčiau ar vėliau reiks jam patekti į nagus ir juose žūt, nusprendė pasitraukti iš mielosios Lietuvos ir keliaut į Ameriką. Gaila mums buvo jį išleisti, o jam gaila buvo skirtis su savo tėvyne Lietuva ir su tais žmonėmis, kurie tik per jį pradėjo pabust iš tamsybės miego. Jis verkė kaip kudikis netekęs motinos! Verkė jis netekdamas savo mielos tėvynės Lietuvos.

Atsisakyres jis su viskuom sau mielu, laimingai pasiekė laisvės šalį.

Būtų man labai malonu sužinotus, kur jis Amerikoje gyvena, ar sveikas ir kaip gyvena, ar gal sugrįžo Lietuvon. Man neteko sužinot jo tikrąjį vardą, nė pavardę, nes jis slapstėsi po svetima pavarde. Tiek tik žinau, kad jis paeina iš Suvalkų apyrbės. Tada jis vadinosi Antanas Kuzma.

Ona Ambras.

D A I N A .

(Sulyg "Kariškių Žodžio")

Saulėlė tekejo, ruskeliai žiurdėjo, O lenkelis, nabagėlis, žirgelį balnojo. Žirgelį balnojo, "kownszczyzn" jojo Gelbēt "szlachty" bajorėlių, iš pagonų glėbio. O štai ir prijojęs širvintų miesteli, Rado tvorą užtaisytą pagonų "štikeliais". Oj eikit, išekit, "strzelcy nadnemienskie", Plačiai vartus atdarykit "do ziemi kowenskiej". Oj bracia poliacy, kiepska nasza sprawa: Pogan litwin kijem bija i do kozy" kemša. Jonas Matkevičius.

P. S. Žmogus.

APLEISTAS.

(Tąsa)

“Apleist mokyklą?! Už ką? Juk aš geidžiu mokslo! Nežmokėta?... Ir užtai apleist mokyklą?... Kur man dabar dėtis? Mokslo neužbagiau, pinigų nė cento, giminės apleido.” Vaikščiodamas po kambarį Vincukas laužė galvą. Jis dar prieš mokyklą buvo enigmatiškas, o dabar visai kitoks. Peržingsniuos kambarį skersai ir išilgai, prieina prie knygų kruvos, prisiglaudžia, pavarto ir vėl melancholijos apimtas vaikščioja, nerimsta. Susikrimtimas ištižusios šmėklos graužė jo jautrią širdį. Bandė susiraminti. Paėmęs varto chemijos tekstą, tai vėl žaksi sausą lotynų gramatiką, šitą meta, griebia algebros, geometrijos, fizikos, botanikos, zoologijos ir taip iki galo. Nieks nelinksmina.

Naktis jau žiūrėjo langan. Už kelių valandų su sužeista širdžia reiks Vincukui eit į lovą. Ir sunkiausias miegas neapgalės minčių audros. O gal paskutinė naktis?! Jis norėjo dar nors dvejis, trejis metus čia pabuti. Kiti moksleiviai nuolat skundžiasi, buk tai moksleivio gyvenimas per daug monotoniškas. Bet tik ne Vincukui.

Šeštadieniais, sekmadieniais visomis gatvėmis automobiliai, lyg kanuolių kulkos, zvimbia, trata, net lengai skamba. Ir kas ten. Moksleiviai! Suskambės, ir gipro aidas, skardus moteriškas juokas, subaltuos tarp serbentų lyg tarp lupų balti, kaip kreida dantys, sumirga automobilių cigarų dūmai— ir dingsta iš akių. Juk tai moksleiviai! Šaligatviais pora paskui porą seka teatro link. Jų akių žaibai, veidų nuolatinė šypsa ir suvertos rankos—astriausia vilyčia Vincuko širdžiai. Juk ir jis moksleivis! Tokias dienas Vincukas pašventė skaitymui pašalinių knygų ir rašymui straipsnių laikraštin. Trumpai sakant, jis paaukavo netik menką, savo turtą, bet ir pats save. Jis norėjo but plyštančia medega, kuri išardytų prietarų rukus.

XIII.

Kiaurą naktį Vincukas pravaikščiojo po kambarį. Išaušo rytas. Saulei gerokai pakilus augštyt, išbudę moksleiviai ruošėsi prie pusryčių. Vincukas iš didelio nuovargio ir rūpesčių saldžiai miegojo gale stalo padėjęs galvą ant knygos.

Mokyklos bokšte linksmai suskambėjo varpas. Jis pašoko, griebė knygas ir jau nėrė per duris, bet dinkt valdybos vakarikiščias pranešimas. Išgąstis pakirto jo kojas ir knygos iškrito iš rankų. Sugrįžo į kambarį. Varpas aprimo. Bet Vincuko ausyse vis skambėjo

Tik minčia galima pasakyti, kaip Vincukas geidė dar vis klausyt mokyklos varpo kasdieninį gaudimą. Bet dėja!... Šiurpulys kratė jį, prisiminus šešias savaitės dienas dirbtuvėje. Tik nedėdienis atilsio, susiramnimo!

Už valandos pasigirdo už sienos klegės. Karidoriuje pasigirdo greitai žingsniai. Pabėdęs į duris įėjo Vincuko draugas.

—Ar nori žinot, ką vokiečiai šį rytą pasakė Plumeriutei? Vincuko draugas metęs knygas ant stalo gardžiai juokdamasis klausė:

—Kokis vokiečiai?
—Nagi, ponas Rozelhelmann.
—O! retorikos kliasoje?
—Taip.

—Tai tas senis tik iš juokų nulipintas.
—Aa! o kodėl pats nebuvai kliasoj šį rytą? Tavo vardo nešaukė.

—Tamista nenugirdai, — erzino Vincukas.

—Kaipgi ne? Atydžiai klausiau.
—Tai... Et... o kas pas tave naujo?—uždavė Vincukas naują klausimą.—Meldžiu sėstis, ponas Shamler, maldavo Vincukas duodamas draugui kečę.

—Ačiu! Aš tyčia užėjau paklaust, ar eisi šią naktį teatran.
—Atsiprašau tamistos,—negaliu...
—Eime, nors syki. Šį vakarą loš Shakespeare'o dramą Hamlet. Tiesa, nors brangu, bet verta.

—Kas ten tai... Matai visi eina rankas susinėrę po porą... O gal ir tu pasirengi su Ida Nelson?

—Jau čia tamista, kaip iš piršto išlaužiai.
(Daugiau bus)

—Nesijuoksiu, ji be tavęs kalbos neturi.
—Ištiesų?—kaip ir nežinodamas Vincukas stebėjosi.

—Taip, taip—tvirtino draugas.—Tik ji skundžiasi, kad tu netik vakarais, bet subatomis ir nedėliomis kambarij užsidaręs vienas, kaip bombų dirbėjas.—Į šalį šyptelėjęs, draugas išmetinėjo jam.

—Neką padarysi. Mano tokios aplinkybės.

—Eik tu su tomis savo aplinkybėmis! Pats esi daugiau negu juokingas.

—Ką tamistą nori pasakyti? — klausė Vincukas.

—Nagi su tuo tavo rašymu. Bene tau nuo jo šilta. Pasakyk, nejuokais, ir kam tau reikalinga šioje šalyje prigimta kalba?

—lyg pritrūkęs kantrybės prisipyres klausė jo draugas.

—Kad reikia,—atsakė Vincukas.

—Nebuk tu chinai! Reikalinga čia jam tokia keista kalba...

Vincukas, kaip prieš ką prasikaltęs, tylėjo.

—Aš ir gimęs ir augetis Francuzijoje, bet dabar septyni metai kaip nē kalbu, nē skaitau, nē rašau francuziškai.

—Tai Francuzija viena, Lietuva—kita...
—Ką viena ir kita?!

—Suprantama, nesulyginsi... Mano svarbiausias tikslas pačiam apsišviesti ir kitiems, mano viengenciams patarnaut; jie pirm laiko prisizadėjo manęs neužmiršt.

—O taip! Vadinasi, tavo žmonės gelbsti tau mokslą užbaigt. Dabar suprantu.

Vincukas čia susimaišė. Nežinojo, ar sakyti teisybę, ar meluoti.

—Sakai, neisi teatran? — nekantravo draugas.

—Atsiprašau—negaliu.

—Tai sudie!—išėjo.

—Ištiesų, gal nesaziūniskai apgaudinėjau save. Už gerą širdį—nuodai burnoje! Aš paaukavau savo jaunystę, energiją ir sveikatą ant apšviotos aukuro, o bepročiai spjauo man veidan!

Tuom tarpu pro langą šmėkstelėjo pilkais rubais žmogus. Karidorių sušvilpė laiškanesys. “Mail!” suriko vienu balsu keli moksleiviai.

Durys sugirgždėjo, supyškėjo, — galvutrukčiais nugarmėjo laiptais žemyn.

Visi gavę laiškus, šoka, juokiasi, skaito. Vieni giriasi, kad tėvas prisunčia pinigų, antri, kad brolis bei švogėris į svečius prašo, tai draugai į vestuves kviečia bei mylimos ar mylimi komplimentais vaišina. Vincukui—nē gu-gu.

Visi išsiskirstė į kambarius. Vincukas dar vis stovėjo prie laišku dėžutės, it kaltininkas prieš teisdarį. Jis bailiai apsidairė, neuzsitikėdamas dar syki pažiuorėjo į dėžutę—nēra! Sugrįžo į kambarį. Nematoma ranka spaudė, draskė jo krutinę.

—Ak, kaip gudriai viltis apgaudinėja mane! Ir už ką? Ar verta dar ilgiau glėbiuotis su tamsa ir nuobodumu? Ar vertas gražus idealizuojamas gyvenimas, kuris taip skaudžiai apgaudinėja mane?

Vincukas susiubavo, kaip lėdrė nuo vėjo ir nulinko ant mažo keturkampio staliuko. Palsėpęs veidą delnuose, lyg kudikis pradėjo verkt.

Už sienos pasigirdo: “Doblju Salpsapsitizis, spanish letter.” Vincukas nudžiugo ir kaip nuo gaisro metėsi per duris.

—Mister Slapson, may be you know whose is this letter? Seems to me that it is a spanish name,” laikydamas rankoje laišką, kalbėjo amerikonas moksleivis.

Vincukas pažvelgęs pamatė, kad tai adresatas W. Slapsaitis, t. y., Vincas Slapsaitis—“I know whose this letter” ir paėmęs laišką skubiai įbėgo kambarin. Jo ašarotas veidas momentališkai prašvito. Per jo veidą perbėgo kudikiška šypsa, o akyse žėrėjo neužgestančios vilties ugnis.

Greit atplėšęs skaito: Brangus drauge: Nerandu tinkamų žodžių ištart ačiu už Tamistos apysaką ‘Pasišventimas’. Tamistos plunksnos smailumas, tai maistas išalkusioms mūsų laikraščio špaltoms. Tai apgalvėta, kad tulas laikas jau atšalai nuo mūsų. Mačiau po naujais slapyvardžiais rašinėj kituose laikraščiuose. Plunksnos smailumas išduoda tamistos slapyvardžius. Apie apmokėjimą už tšraipsnelius, tai redaktoriumi svetimas dalykas. Patarčia tamistai pasitart su leidėju. Man gi redaktoriaus alga \$20 už savaitę, už kuriuos nors iš proto išsikraustyk, turi kuomi nors užpildyt

“AMERIKOS LIETUVIS”
ATLIEKA VISOKIUS
SPAUDOS DARBUS.

VYRIAUSYBĖS VEIKIMAS.

Tik poros savaičių Lietuvos darbų kroniką peržiūrėjus, gaunama įspudis apie didelį veiklumą Lietuvos ministerių gabinetu.

Pirmoji vyriausybės energija, žinoma, ėjo tinkamam atstovavimui Lietuvos reikalų Genuoj. Nuvažiavo delegacija gerokai prisirengus, Genuoj panaudojo kiekvieną progą. Dar syki buvo pajudintos politikos didžiųjų sąžinės. Tikslas nebuvo atsiiektas. Lenkų dar nenu-tarta kraustyti iš Vilniaus. Talkininkai dar nepripažino mums tiesą but laisvais. Visa tai dėlto, kad dar neatėjo laikas teisybei išviešpatuoti.

Tuo tarpu darbas tvarky-mosi ir stiprėjimo šalies viduje varomas tikrai pagreitin-tintu tempu. Laikraščiai skelbia svarbią žinią, kad prekybos sutartis su Anglija jau sudaryta. Iš to Lietuvai, be abejonės, daug visokeri-ops naudos galės but.

Palangos uosto darbų ple-nai susisiekimo ministerijos yra jau paruošti ir įteikti ministerių gabinetui, kurs netrukus juos žadės svars-tyt.

Savo valiutos sudarymo plenai jau esą galutinai už-baigti. Savų pinigų klausim-as išsiriš trumpiausioje at-eityje. Amerikiečių lietuvių tam darbui pagelba yra ruo-šiama kaip tik į pat laiką.

Su vokiečiais, latviais ir estais ką tik padaryta sutar-tis tiesioginio tarp tų šalių susisiekimo geležinkeliais.

Dvarų žemė išdalinama; nauji ukiai kuriami; telefo-nų linijos visoje Lietuvoje traukiama ir naujos tiesia-mos. Kauno miesto telefo-nų linija daug plačiau iš-plėtota negu buvo prieš ka-rę. Jau yra gauti iš užru-bežio paskutinio technikos žodžio telefonų aparatai; ke-liai ir tiltai taisomi įvairių amatų kursai Kaune steigia-mi.

Nauji paštai ir pašto a-gentūros atidaromos. Geležinkelių vagonai tvar-komi. Naujos geležinkelių li-nijos tiest ruošiamasi. Nau-jos mokyklos steigiamos, va-dovėliai ir šiaip jau knygos ir žurnalai švietimo ministe-rijos ir žemės ukio ministe-rijos leidžiami.

Vienas iš svarbiausiųjų pastarųjų valdžios darbų tai valdininkų algų tinkamesnis nustatymas. Algos buvo per-mažos. Į porą metų auksi-no vertė sumažėjo apie 5 sykius. Gi algos tik nese-niai buvo pakeltos 50%. Pa-dėtis darėsi vis labiau nepa-kenčiama. Teisingam žmo-gui nebuvo galima iš savo algos pragyvent. Dabar al-gos naujai nustatomos taip, kad jų užtekėtų bent tinka-mam pragyvenimui.

Nupirkti namai karei-viams invalidams. Iš tos ei-lės darbų tik iš poros savai-čių laiko, matome, kad Lie-tuva turi veiklią valdžią. Čia dar turime atsimint, kad Lietuvoje nėra krypsnio vis-ką centralizuot valdžios ran-kosna ir kad milžiniška dar-bo dalį atlieka miestų, apskričių ir valsčių valdybos.

Galima gaut pas mus, “Amerikos Lietuvis” ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

ŠALIES ATSTATYMO DARBAI.

Lietuvai atstatyt labai žymią darbo dalį atlieka valdžia. Bet labai gražiai darbuojasi Lietuvos atstatymui ir visuomenė, ir miestų ir apskričių, ir valsčių savivaldybės. Apgriauti miestai atstatomi. Ypač Šiaulių miestas energiška pradeda atsistatyt.

Mūsų laikinoji sostinė energiška tvarkosi ir puošia-si. Pastaruoju laiku sukrus-ta taisyti mieste vandentraukius. Baigiamos vest tam tikslui derybos su vokiečių firmomis.

Pažymėtinas yra veiki-mas Lietuvos atstatymo komisarariato. Pagal paties komisarariato žodžių, jo “krei-piama daug domės į tikslią išplanavimą Lietuvos miestų ir miestelių, sugriautų kar-žės metu. Stengiamasi juos kuopavyzdgingiausiai sta-tyt.”

Kaune iš burmistro J. Vi-leišio iniciatyvos veikia pa-sekmingai Kauno Informa-cijos Biuras, kuris infor-muoja spaudą apie Kauno miesto valdybos veikimą. Y-pač daug Lietuvos galės su-silaukt iš “Lietuvai pagrą-žint Draugija”. Pirmoj eilėj ji rupinasi Kauno miesto pagražinimu. Be to draugi-jai rupi a) Įvaisinimas gėlių ir medžių, b) skrajojancios parodos, kurių tikslas butų sužadintimas visuomenės prie grožės ir tvarkos dides-nio pamėgimo, ypač prie gė-lynų ir medelių (pakelias) kultivavimo; c) prie apsau-gojimo svarbių istoriškų vietų.

Kaimų savivaldybės vis platesnius ir platesnius veikimo plotus apima. Pačioje pradžioje beveik nežinota nē kas nē kaip veikt. Dabar jau išsi-smaginta į darbą. Neperse-niai Šiauliuose įvykusiame to apskričių valsčių savival-dybių suvažiavime paaiškėjo kad veik visi valsčiai jau išsiplėtė mažesnį ar didesnį veikimą, ypač apšviotos srityje ir kelių taisymo srityje. Savivaldybių metinės sąma-tos siekia nuo kelių dešimčių tukstančių iki pusės milijono aukšinių (kaip antai Jo-niškio saviv.).

Kai-kurių valsčių apsilei-dusios savivaldybės apskri-ties viršininko traukiamos net teismo atsakomybėn. Matyt Lietuvoje jau visuoti-nai priimta taisyklė, kad tautos miego laikas jau pra-ėjo ir kad visiems reikia stot į darbą, kad reikia “pr-kelt Lietuvą mūsų”.

Lietuvos Informacijų Biuras.

STEKETINOS
GYDUOLĖS!

Žaibo greitumu prasiplatino ži-nios po kitas šalis apie išradimą ge-riaušiu gyduolių nuo reumatizmo, SKROM. Mes jas siunčiame į Angliją, Grekiją, ir k., ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsa-kyką. Vien a banko kainuoja \$1.35, dvi bankos \$2.50, šešios — \$7.50.

Paveikslas išradėjo, F. Lípnevčiūsius.

Galima gaut pas mus, “Amerikos Lietuvis” ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Taupyk Leibelius Brangių Kuponu
PRADEK DABAR PIRKT
CHALLENGE PIENA

Rašyk bile vienu iš adresų, esančių ant kitos leibelijų pusės del paveiksluoto dovanų katalogo.

“Apsimoka Taupyti Leibelius!”

BALTIJOS-AMERIKOS
LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIŲ LIETUVA
PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

Važiokite visi parankiu ir tiesiu keliu! Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių) VISA TREČIA KLIASA PADALINTA Į KAMBARIUS 2-ju, 4-riu, 6-čiu ir 8-nių lovų. POLONIA — Birželio 28-tą LATVIA — Liepos 5-tą IS New Yorko ir Bostono į: HAMBURGĄ \$103.50—PILIAVĄ \$106.50 — i Liepoją ir Klaipėdą \$107.— Mes užmokame gelžkelį iš Bostono į ew Yorką Kreipkitės prie vietinio agento.

“Vaikai nustokite bereikalingai pėstis— yra užtektinai BAMBINO jum abiem!”

Kudikiai megsta jį! Jie prašo daugiaus!

Net ir mažyčiai žino, kad

BAMBINO

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofiso

yra geriausia gyduolė visame pasaulyje, kuri duoda galimybę buti liuosu nuo vidurių užkietėjimo. Ji paveikia per vieną naktį; lengvai, tačiau tikrai! Aptiekose parsiduoda po 35c. arba už 40c. apmokėtu pašto siuntiniu prisunčiame tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
BOROUGH OF BROOKLYN NEW YORK

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

NEW YORK—HAMBURG, DIRECT
Trumpiausiai susisiekimai su visoms Centralinės Europos prieplaukoms.

LAIVAI ISPLAUKS KAS KETVERGAS
Nuo Pier 86, North River, 46th St., New York, kaip 12.

Ruimai su 2, 4 ir 6 lovomis ant šių visų garlaivių. Specialiai valgomieji ruimai, rykymui ruimai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiavimo dieniai, viskas tas patvarkymas trečios klesos pasażieriams.

Laivai: Hansa, Bayern, ir Wuerttemberg, taipgi turi kelius specialiskus kambarius. du nauji 20,000 tonų, 3-ju šriubų laivai RESOLUTE ir RELIANCE isplauks mainais kas antrą utarinką, su 1, 2, ir 3 kliasos pasażierais.

Dėl užsakymų kreipkitės prie mūsų agentų arba i UNITED AMERICAN LINES, INC.
39 Broadway, New York, N. Y.

SIŪSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

Pakol kursas dar žemas, pasinau-dokite, siūskite pagelbą savviem-siems.

SIANDIEN KURSAS \$5.00 UŽ 1000 AUKŠINŲ.

Siunčiant dideles sumas, duoda-me specialiskai žemą kainą. Pinigus pasiunčiame pagal dienos kursą

M. PALTANAČIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Darbininkų Įstatymas Lietuvoj.

Kareivių šeimos. Gelbėti tėvynę nuo įsiveržusių priešų šoko dvarų ir kaimų darbininkai.

Lapkričio 18 d. Lietuvoje praskambėjo štai koks įstatymas: "Pašauktųjų arba liuosu noru įstojusių armijon kumečių (ordinarninkų) šeimos, jei kareivis buvo jų maitintoju, iki jis bus paliuosotas iš kariumenės, turi gauti nuo ukio valdytojo: 1) dykai butą, kūrą, pašarą gyvuliams ir žemės tiek, kiek gauna kiti kumečiai. 2) grūdų skaitant po vieną svarą dienai kiekvienam šeimos nariui, valdžios nusistatytomis (rekvizicijos) kainomis.

Darbo dienos ilgumo įstatymas. Lapkričio 30 d. buvo išleistas įstatymas, paliečiantis darbo ilgumą pramonės dirbtuvėse. Visose dirbtuvėse, kur dirba nemažiau kaip 3 darbininkai, darbo ilgumas nustatomas 8 valandomis paroje ir 48 valandomis savaitėje. Įstatymas išskaito neskaitytas išimtis, kur leidžiama ilgiau dirbt.

Tas pats įstatymas kalba apie neužduotinius darbus, kurie "visai dirbtuvei, jos skyriui arba didelėms darbininkų grupoms yra leidžiami nepaprastais ir svarbiais atsitikimais ir tik iš augšto gavus iš darbo inspektoriaus leidimą."

Daugumoje valstybių nę darbo inspektorių, nę įstatymais patikrintų 8 valandų — ir ikišiol dar nėra. Kur yra 8 valandos įvestos, ten jos atsirado tik po ilgos ir sunkios kovos darbininkų unijų. Užėjus reikėjai kapitalas vėl stengiasi darbininkų laimėjimą sugriaut. Lietuvoje, kai - kurių apšauktoji "buožių valdžia" tą patį dalyką įvedė be kovos, be prievartos, vien teisingumo jausmo vedama.

1920 m. 1920 metai Lietuvai nę buvo laimingi. Lenkų "kultūros" ir rusiško bolševizmo apaštalai stengėsi pasiknist po mūsų valstybės pamatais. Visuomenės upas buvo prislęgtas. Kada tauta ruošėsi prie Steigiamojo Seimo rinkimų, kurie turėjo įvykti 14—15 Balandžio 1920 metų, tuom pačiu laiku jos vidaus priešininkai rengė jai pražūtį: 22 Vasario kilo lenkų ir bolševikų rengiamas maištas. Kariumenės dalies sukilimas tą dieną turėjo tikslą sunaikinti jaunutę dar laisvę ir neprileist prie Seimo rinkimų. Tikslas nebuvo atsiektas, maištas buvo numalšintas. Amerikonas oficeris Harris, lyg atsiteddamas Lietuvai už mūsų brolių pasiaukavimą Francuzijos laukuose, tą dieną žuvo nuo sukilėlių kulkos.

Rinkimai į Seimą įvyko. Už mėnesio susirinko seimas. Gyvenimas pradėjo įeiti į tvarką, nurimt, laisvę ėmė nusistovėti ir stiprėti. Gegužio 26 d. valdžia panaikino karės stovį ir mirties baudą. Bet neilgam džiaugsmas ir ramumas. Apsiniaukę rytų padangę. Kaujasi kaimynų-slavų tautos; rusai ir lenkai. Ir vieni, ir kiti taikosi įsigalėti mūsų sostinėje Vilniuje. Vilnius eina iš

rankų į rankas. Tiesotoji Vilnius lietuvių valdžia tik mėnesį Vilniuje pabuvo.

Spalio 9 d. lenkų kariumenę gen. Zelgowskio vedama užėmė Vilnių. Lietuvon vėl grįžta karės stovis. Prasi-deda vargingas tautos laikotarpis kovos už savo sostinę ne tik su lenkais, bet ir su visais jų galingais užtariėjais, kovos, pareikalavusios įtempimo visų tautos pajėgų, kovos, kuriai galo dar ir namatyt.

Tačiaus ir anais sunkiais metais Lietuva nepaliavė tvarkiusis savo viduje ir aprupinus įvairius reikalus ir nedatekius savo gyvenimo, ypač darbininkų reikalų srityje.

Privatiškų ukijų nuomai normuot įstatymas. Tas įstatymas buvo išleistas 1020 m. Kovo 29 d. Štai kai kurie jo parag. "Dirbamoji prieš karę žemė, kuri valdytojų nedirbama stovi dirvonais ir dėl kurios nebus padaryta nuomos sutarčių iki 1920 m. Bal. mėn. 23 dienos, privalo būti išnuomuojami pirmom eilėn bežiamiams ir mažajiamiams nemažiau kaip 3 metams, jų gi nęsant kitiems nemokamai su išlyga, kad jie atsisteis iš visų valstybės uždedamų ant žemės priemdermių. §3. "Nuomininkų, kurie nuomuoja nędaugiau, kaip 50 deš. žemės, ir kurių sutarties laikas yra pasibaigęs, arba kurie neturi padarę sutarties raštų, jei jie pildo sutarties išlygas, ir nęri nuomuot žemę toliau, žemės savininkas neturi tiesos pašalinti: nuomos sutarties laikas turi but pailginamas nemažiau kaip 3 metams, bet nuomos augštis ir kitos išlygos gali but keičiamos.

§5. Šis įstatymas liečia žemės valdytojų, turinčių nemažiau kaip 100 deš. bendro žemės ploto.

Tas pats įstatymas nęrodo, kad atsitikime, kada abidvi pusės geruoju nesutaitoko dėl išlygų, tada įsikšta tam tikra valdžios komisija ir nustato ginčijamas išlygas.

Dar apie dvarų darbininkų atstatymą. 1919 metais laikinoji vyriausybę net per du atvejus (Liepos 5 d. ir Spalio 2 d.) išleido įstatymus, uždraudžiančius dvarininkams prašalinti iš vietos ordinarninkus. 1920 metais vėl grįžtama prie to pat reikalo. Balandžio 19 išleidžiama įstatymas, pagal kurio "dvarų darbininkai ordinarninkai, buvusieji dvaruose iki vokiečiams okupavus dvarą, turi tiesą pašilikt darbininkais ordinarninkais iki 1921 m. Kovo 1 dienos. Visi kiti dvarų darbininkai priimti į dvarą okupacijos laiku ir vėliau, kol suras darbą kitur gali pašilikt savo vietose iki 1921 m. Sausio 1 dienos. Jie gali naudotis butu, žemės plotu ganėtino dydžio, užlaikymu jų gyvulių, kuru ir be to viso, darbininkas, jo žmona ir jų vaikai iki 10 metų ir tie šeimos nariai, kurie dėl ligos ar senatvės sau pelnyt duoną patys negali gauna kasdien po vieną svarą rugių. Rugiai atiduodami kas mėnesis. Paliktas šiomis išlygomis darbininkas privalo atidirbt kas mėnesis

už butą 1 dieną, už kurą 2 dienas, už ganyklą ir pašarą gyvuliams 2 dienas, už žemę 2 dienas. Už kiekvieną gaudnamą grūdų pudą vasaros, rudens ir pavasario metu 2 dienas, žiemos 3 dienas.

Darbininkai netekę dėl darbo sveikatos, išbuvę dvare nemažiau kaip 10 metų, pasenę ir dėl tų priežasčių negalį dirbt, turi gauti tą patį išlaikymą. Prašalint darbininką iš dvaro dvarininkas gali tik sutikus darbo inspektoriui. Dvaro valdytojas už nepildymą šio įstatymo baudžiamas teismo keliu iki 10,000 auksinų.

Laikinoji Lietuvos konstitucija ir darbininkai. Pasakutinis didelės svarbos aktas laikinosios vyriausybės išleistas buvo "Laikinoji Lietuvos Valstybės Konstitucija." Čia nęrodojime į du jos punktus, kurie užtikrina Lietuvai demokratišką tvarką, taigi ir darbininkų tiesas ir laisvę.

§15. Visi Lietuvos piliečiai, bent kurios lyties, tautos ir tikiybos, yra lygūs prieš įstatymus; luomų ir titulu nęra.

§ 16. Visiems Lietuvos piliečiams užtikrinta ypotos namų, ir korespondencijos neliečiamybę ir tikiybos, sąžinės, spaudos, žodžio, straičių, susirinkimų ir draugijų laisvę. Mirties bauda naikinama.

Pastaba pažymi, kad karės metu, taip pat valstybei gresiančiam pavojui pašalinti, konstitucijos gvarantijos įstatymų keliu gali but sulaikyta." Ir prireikę sulaikyt, kada lenkai užėmę mūsų sostinę ir ėmę grumot visos tautos gyvybei. Bet neteisinga yra kaltint Lietuvos valdžią už tai, už ką nęša prieš istorijos atsakomybę ir kaltę imperijalistiški kaimynai.

Laikinosios vyriausybės darbai baigęsi. Jos nuopelnai mūsų tautos gyvenime liks istorijon užrašyti. Ji buvo laiminga dėl jai skirto uždavinio; patiest pamatus tautos nepriklausomybei, suorganizuot kariumenę ir valdžios aparatą, pravest demokratiškos tvarkos pradžią, apsaugot nuo išnaudojimo darbininkus, apgint ir užtikrint Lietuvos žemę lietuvių tautos žmonėms ir privest tautą prie Steigiamojo Seimo. Laikinoji vyriausybę tą uždavinį atliko tinkamai ir ji gražiai bus minima ateinančių gentkarčių.

Musų paukščiai.

Kuodis mažumu panašus į žasaitį, gražios parvos, raudonai pilkas, mažesniuose ir didesniuose buriuose lakstoties žmonių kaimais per žiemą, vasarai prisiartinus lekia į šiaurę. Pažint jį lengviau ant kuodo ant viršugalvio, nuo ko ir pas žmones yra sau vardą gavęs, taipgi vuodegos plunksnų, kurios užsibaigia pailgais, raudonais tškais. Maitinasi vuogomis šermukšnių, putinų, kadugių, gilėmis ir tam panašiai. Jo mėsa turi labai gardų skonį, todėl turi daug sau neprietelių žmonių pušėje.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

Guodojama Redakcija! Malonėkite pataisyti klaidą, kuri išskverbė "A. L." 21 No., kur aprašyme iš Union City lošimo "Gyvenimo Verpete" kalbama apie Bružo rolę. Turėjo but — P. Meckauckas Bružo rolėje.

Pavasaris.

KIBIRKSTELĖS.

Ikišiol lenkai džiaugęsi Lublino unija, o dabar neva lietuviškam "Keleiviui" susivienijus su lietuvių purvintoju "Kuryer Codzienny", galės džiaugtis Bostono unija, kuri jiems kainuos per penkis metus \$19,000—Guz.

Dėlei daugybės lenkų Detroito, lenkai turėtų Detroitą pramint, vieton "Detroit, Mich.",—Detroit, Fordowicz ir pareikalaut valdžios, kad jis butų tuojuaus prijungtas prie "rzeczypolistej Polski"—Guz.

Karpenderis piktinasi, kam Lietuva dėkavojo Amerikos lietuviams už "laisvės varpą" ir šauliai kam dėkavoja "Keleiviui" už šauliams duotą dovaną 25, auksinų. Sako, kad tai labai keista. Man irgi keista, kad jie dėkavoja visai nežinodami kam reikia dėkavot. Rodosi juk butų nesunku pasiklaust karpenderio, kam padėka prijklauso—G.G.

Kol chinai augino kasas, tai ir "čia augę" merguželės augino, o kaip tik chinai kasas ėmę kiptis, tai jos daro tą patį. Tai, yra čia nuo ko imt pavyzdžius—G.G.

Naujasis "Adomas ir Jieva" jau apsigyveno Maine giriose. Oj bus jiems gyvenimas, kaip apie jų ten apsigyvenimą sužinos New Jersey's vuodai ir užsigeis ten susirengt "gegužinę"—G. G.

Nesuprantu joku budu, ką reiškia žodžiai "darbininkai Kristuje." Ar tai yra koki darbininkai Kristaus viduriuose?—G. G.

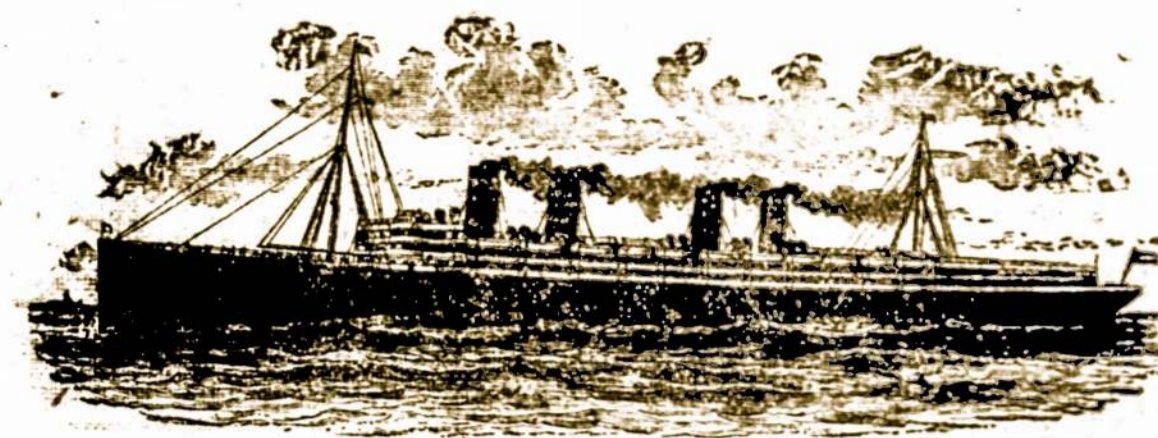
Litewska gazetka pasakoja, kad Saturno lankas yra ne pailgas, bet "rundinas" (sakyk—apskritus). Tai va! Juk kiekvienas lankas, netik Sātuno, bet ir paprastos bačkos, kada jis atsikreipia kiek daugiau į astronomą šonu, tada jis yra matomas pailgu. Gaila, kad astronomai pailgą vadina "rundiņu"—T—is.

Delegatai į S. A. "seina" nuvažiavę turė labai daug bėdų, nes sulyg rengėjų "raštininko" citavimo, jie turės pereit visą miestą, kol prieie cirkus daržą ir iš ten dar tik pamatys viešbutį, kuriame jiems reiks apsistot—T—is.

Tėvynelka sako, kad "nežiurint maisto stokos Europoj, šiuosmet užsėta tik 31,397,000 akru kviečiais." Taigi klausimas, kiek akru butų užsėta, jei but "žiurint" maisto stokos—T—is.

Na, o kaip męs vadinsime iš Mažosios Lietuvos svečius, kaip jie čia atkeliaus? Ar vadinsime juos" svečiais nebuvėliais"?—T—is.

LAIKAS I KELIONE!



KAS NORI APLANKYT LIETUVĄ IR ATGAL SUGRĮST PER VASARĄ PAVIEŠEJĘS, PIRKIT ŠIFKARTES PAS MUS!

Mes parupinsime jums pasportą važiuot į Lietuvą, mes parupinsime jums Afidavitą sugrįžt atgal. Mes gausime jums vokiečių visas, palydėsime ant laivo. Išlipus iš laivo aname šone jurių, mūsų atstovas iš Kauno pribuva pasitikt ir visą reštą kelionės prižiuri taip, kad mūsų pasažierai turi geriausia kelionę. Mes rupinamės, kad išleist ant geriausių ir parankiausių laivų. Daugelis mūsų pasažierų parašę padėkavonės laiskus. Šią savaitę gavome gražią padėkavonę nuo Jono Varaskos, kuris per mus parkeliavo ir Kruonio miestelyje užsidėjo krautuvę ir su savo žmona laimingai gyvena.

ATLANKYKITE SAVUOSIUS!

Ilgą karę atskyrę daugelį mūsų brolių nuo savųjų Tėvynėje. Laikas viską taip permainė, kad vaikai savo tėvų, o tėvai savo vaikų nepažįsta. Dabar gera proga juos aplankyti. Aplankę galite atgal sugrįžt, jei Lietuvoj nepatiktų gyvent.

Vienas mūsų burys pasažierų iškeliauo 10 dieną Birželio, kitas IŠKELIAUS 24-tą DIENĄ BIRŽELIO. Jei nori pamatyt Lietuvos gražybę, keliauk dabar, turi visą vasarą gražiai praleist, o rudenyje gali sugrįžt. Laivakortes į ANTVERPĄ, ROTTERDAMĄ po 100 dol., į BREMĄ, HAMBURGĄ po \$103.50, į LIBAVĄ 106 dol.

VAKTUOKITĖS AGENTŲ MAŽAI SUPRANTANČIŲ KELIONĘ I LIETUVĄ.

Vaktuokitės agentų, kurie nemoka išrengt ir priruošt visus dokumentus, reikalingus kelionei, nes turėsit vargo bereikalingo. Pirkite šifkortes pas mus, mes jums su viskuo aprupinsime kuogeriausia.

PADIDINO BAGAŽĄ.

Šiomis dienomis kompanijos pranešė, kad per jures perveš 15 ketvirtinių pėdų bagažą, vietoje 10 ketvirtinių pėdų, kaip pirma kad buvo. Šimet yra labai puikių ir naujų laivų. Kelionė per jures labai patogi.

Dvi dideles partijas rengiam į Lietuvą LIEPOS MĖNESYJE. Važiuok su mus partijom, turėsi puikią kelionę. Kreipkis pas mus su reikalais pasportų ir informacijų.

M. PALTANAVICIA,

15 Millbury Street,

Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

200 metų. 14 d. Birželio sukako 200 m. kaip Worcesteris tapo inkorporuotas. Tada Worcesteris buvo tik mažytis kaimelis. Šiandien jis yra vienu iš didžiųjų miestų Massachusetts valstijoje ir stovi pirmojoje vietoje po Bostonu, turėdamas suvirš 179,754 gyventojų. Kad pamirštume šitas sukakutes miestas rengia iškilmingą parodą 4 dienų Liepos. Į iškilmes užkviečia visos draugystės. Užkviečia taipgi ir lietuviai. Parodos rengimo komisijon miesto taryba paskyrė iš lietuvių "Amerikos Lietuvis" leidėją M. Paltanavičių. Laiko dar yra artitris savaitės, tad lietuviai privalo gerai prisirengti, kad pasirodžius, jog ir lietuviai, kaip skaitlingi Worcesterio gyventojai, prisidėjo prie jo išauginimo.

Liudna žinia. J. Plutukas iš Vieciunų, Alytaus apskr. rašo, kad Ad. Stadalnikas iš Mugučionių kaimo, pirmasis gyvenęs Worcesteri, šį pavasary prigrėdė Alytaus tvenkinį. Skėsdamas jis šaukėsi pagalbos ir žadėjo savo visą turtą tam kas išgelbės, bet pagelbą suteikt niekas nestengė, ir taip pakabojęs valandą viršunėj pušies, kyšančios iš vandens, prigrėdė. Kiek vėliau ištraukus lavoną, prie jo atrasta \$4,000. Paliko nuliudusią žmoną, du sūnus ir dukterį. Narwoode (Mass.) gyvena jo sesuo, ir daugiau giminių apie Worcesterį ir New Britainą.

Yra paliudijimai. "Am. Lietuvis" administracijoje yra Lietuvos Meno Kurėjų draugijos, aukavusiems šiai draugijai laike kompozitoriaus Naujalio koncerto, kur aukavo: V. S. Jokubynas, A. Budrevičius, V. Remeika, dr. F. S. Zurlwell, po \$5. Po \$3: M. Paltanavičia. Po \$2: P. A. Dėlynas, S. Kulis, B. Mingilas, P. Paulikonis. Kurie šiuos paliudijimus neturite, malonėkite juos atsiimti.

Didelė audra. Pereitoj nedėlioje Atlantiko pakraščius nusiaubė didelė audra su perkunais, lytumi ir ledais. Worcesterio paviete daugiausia nukentėjo Northboro aplinkės. Northboro perkunas spyrė į žemę ir žemėje prakirto 8 colių vandens dūdą, iš kurios išsiveržęs vanduo paskandino visas žemias vietas. Dalis šios audros kliudė ir Worcesterį, bet žymiu nuostolių nepadarė. Kai ką lytus užklupęs laukuose, smarkiai suplakė. Išvaikė kelis piknykus. Lietuvių parapijos piknyką irgi išvaikė.

Iškeliuoja. Ateinančioje pėtnyčioje iš Worcesterio iškeliauja žymus ir pasišventęs vietinių tautininkų veikėjas viengentis V. M. Čekauskas. Su jo iškeliaujamu vietiniai lietuviai netenka gabaus veikėjo. Bet liekasi viltis, kad jis po kiek laiko sugrįš ir vėl stos prie tautiško darbo. Linkime jam laimingos kelionės, geru pasisekimu ir laimingo su grįžimo.

Pasveikinimas. Alytaus kareivių pėkstininkų 7 divizija per Jokubavičių atsiuntė šokių pasveikinimą: "Meš, Lietuvos kareiviai 7 pėkstininkų divizijos, siunčiame širdingiausias pasveikinimus ir linkėjimus "Amerikos Lietuvis" Redakcijai ir visiems bendradarbiams. 7 pėkstininkų divizijos kareivių vardu—Jokubavičius."

Dėl gazo nupiginimo. Miesto majoras Sullivan spiria Worcester Gas Light kompaniją, kad ši nupigintų žibinimo gazą. Kompanija spiriama skaityt už myterių 35c. ir \$1.50 už 1000 kubiškių pėdų gazo, vieton dabar skaitomo \$1.60. Jei kompanija nesutiks su šiuom reikalavimu iki 1 d. Liepos miestas panaudos prievartą.

Laukiama svečio. 27 šio mėnesio Worcesterį lankysis antru kartu vienas iš Lietuvos valstiečių atstovų, Zygelis, ar Natkevičius (dar tikrai nežinia kuris). Čia rengiama jam tinkantis priėmimas ir kartu atsiveikinimas, nes Natkevičius su Zygelium netrukus grįš Lietuvon.

Nepažįstamas. Kamen darže policistas rado apalpusi nežinamą žmogų. Kadangi jis yra be žado, tai išgaut ką nors iš jo negalima. Nugaubus jį miesto ligonbutin paaikėjo, kad jis yra užsienuodines netikusia degtine. Ar pasveiks, nežinia.

Sugrįžo iš Lietuvos. Šią savaitę sugrįžo iš Lietuvos Worcesterį Vincas Levanačiūsu su žmona Antanina ir sunum Vytautu.

Pereitą savaitę atvažiavo M. Raulynaitienė su duktere Ona, pas savo vyrą, J. Raulynaitį, Worcesterį, taipgi per "Amerikos Lietuvis" agentūrą.

Mūsų ofisas Kaune praneša, kad netrukus pribus daugias žmonių iš Lietuvos.

Išvažiavo į Lietuvą. Birželio 10, laivu George Washington, per mūsų agentūrą išvažiavo Antanas A. Ališauskas, Alizas Gasparonis ir Mečislavas Šimkevičius. Linkime jiems laimingos kelionės.

Parsiduoda čėverykų krautuvė.

Geroje vietoje, lietuviams apgyventojai, gražiai sutaisyta krautuvė, parsiduoda pigiai. Norinti pirkti, kreipkitės pas mus:

A. RUSECKAS, 17 Lafayette st. arba 378 Grafton st., Worcester, Mass.

ANT RANDOS.

ANT RANDOS 6 ir 7 kambarių gyvenimai, num. 8 Columbia st., viskas nauja. Pigios ramos. Taipgi 6 kambarių gyvenimai, nu. 57 Harrison t., naujai ištaisytas. 4-5-6 kambarių gyvenimai, 2 N. Quinsigamond ave., (arti Lake). Sautkit telefonu: PARK 2052 B.

Parsiduoda grosernė — krautuvė.

Gerai išdirbtas biznis, vietoje lietuviams apgyventojai, parsiduoda pigiai iš priežasties savininko iškeliaujamo į Lietuvą. Norinti pirkti, kreipkitės ant šio adreso: S. ČESNULIS, 179 E. Main st., Amsterdam, N. Y.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba apendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paėina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

Yra vienintelė gyduolė, kuri palengvina nerviskumą, vidurių nesmagumų, ir numalšina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai! Galite gaut bile aptiekoj, arba rašykite,

Pepsinic Seltzer Co.,

KILA IŠGYDOMA.

Su Stuardo Plapao Padužkaite. Jus galite mest šalin visus diržas, kadangi Plapao padužkaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenulienka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžių neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokia nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisijusime, ką sakome, atsiusime jums išmėginimui visai DYKAI. PLAPAO LABORATORIES, 3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Ligonijų žiniai.

LIGONIAI, kurie sergata dusuliu (asthma), nervų liga, širdies liga, nuomaru, veneriskomis ligomis, ir tt., galit gaut patarimą dovanai, kaip išsigydyt namie, nepaisant kokio liga. Pasiųskite man antrašą ir krasos ženklielį už 2c. Dabar, pavasary geriausias laikas gydytis, ir ta namie galit padaryt. Pabandykit. Čia turit progą su gvarantija. Jei bandysit, tuoj pasveiksit.

ALEX R. SALVIS, DALLAS, PA. Box 96, 23—24

Naujas išradimas.

Gyduolės, kurių pasaulis laukė per šimtus metų, jau yra išdirbtos ir pagerintos. Jos išgydo visas ligas. Galima gaut aptiekose, arba prisijunte mums \$1.75 su ligos aprašymu. Z. A. EINIK CO., 106 City Hill St., Union City, Conn. (23—27)

PARSIDUODA.

1 1/4 akro žemės, sodas, 8 ruimų namas, barnė, 3 kiaulės, vištos, karveliai, visos daržovės ir įrankiai, Worcesteri. Kaina \$4,000.

3-jų šeiminų puikus namas, su visais naujais įtaisymais, rendos 85 dol. i mėnesį, didelis lotas, labai graži vieta. Kaina \$8,700.

3-jų šeiminų namas, 18 ruimų, maudyklės, karštas vanduo, gesas — tik \$5,500.

38 akrų farma, pačiam miestelyje, derlinga žemė, didelis miškas, geros trobos, uogų daugybė, kaina žema arba mainysiu ant miesto prapertės. 22 1/2 akro žemės, sale Worcesterio, arti strytkario, pirmos klasos namas 8 ruimų su šiluma, sodas, miškas, barnė, garažius, ant greito pardavimo. Kaina \$5,650, įmokėt \$1,300.

JONAS BUOKAS, 25 Millbury St., Worcester, Mass.

Duok kudikiui geriausi maistą.

Jei negali žindyti kudikiū, nemėgink visokių rusių maistus, bet tuoj pradėk vartot Borden's Eagle Brand pieną, kuris užaugino daugias stiprių, sveikų vyrų ir moterių, negu visi kiti maistai.

Tai yra maistas, kuris sudaro tvirtus kusus. Gydytojai pataria jį vartot, nes yra geriausias rusies. Galima vartot Eagle pieną ten, kur paprastai vartojama pienas ir kukrus. Bandykit su kava ar kakao, arba dėl virimo ir kepimo.

Jei kudikis verkia naktia, jei yra nervuotas, ir nesveria daug, jis yra nesveikas. Neškit pas gydytoją. Šiame laikraštyje, laikas nuo laiko, rasi Borden's Eagle Brand Pieno apgarsinimą. Tai valgis, kuris užaugino daugias sveikų kudikių, negu bile kokias kitas maistas. Iškirpk šį apgarsinimą ir pasiųsk į The Borden Company, New York, ir prisijus jums dovanai, kurią knyga norėsit: pamokinimai kaip šert kudiki, kudikių knyga, arba knyga, kurioj rasit visokių budus vartojimo Borden's Eagle Brand pieno. Paprašyk, kurios norėsit, lietuvių kalboj.

SVARBU!! Siuomi pranešame visiems lietuviams nepraleist šio didelio išpardavimo (sale). Musų krautuvėje numazintos ant pusės kainos ant visų prekių: AUDEKLU, KEPURIŲ, PANČEKŲ, MARSKINIŲ, KAKLARAIŠČIŲ ir kitų daiktų. Šis išpardavimas trauksis TIKTAI PER DEŠIMT DIENŲ. Tad visi naudokitės minėtų išpardavimu kviečiame visus!

STOŠKIENĖ ir MILIENĖ, 10 Millbury st., Worcester, Mass.

APTIEKA

Vienintelė Lietuvis Vaistinyčia. Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atydat: vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies.

Budamas 6-sius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabėnu daug nadingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduoliu nuo visokių ligų.

Norėdami sužedyt pinigus ir sveikata, visados kreipkitės į mūsų aptieką; kuriems nėra galima per toluka atėit, tai rašykite, o mes prisijusime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS, Provizorius, 93 Millbury St., Worcester, Mass.

ATSISĀUKIMAS | VISUOMENĖ.

Kviečiam prisidėt prie to darbo. Waterbury Mail Order Corporation nutarė atidaryt skyrių Lietuvoje ir uždėt MAIL HOUSE Kaune ir turėt keletą šimtų agentų po visus miestus ir kaimus. Tie agentai eis per žmones imdami orderius. Tavorus siųs iš wholesale tiesiog žmonėms už wholesale prekę. Kaip žmonės pripras pirkt pigiau, tada visuomėt pirks iš bendrovės.

Yra klausimas, kiek reiktų pinigų užlaikyt keletą šimtų agentų ir pusei milijono kostumeriams nusiust tavorą? Atsakymas: galima už \$50,000 pradėt tą darbą, jei dirbtuvai reiktų milijonais dolerių. Išvedimas faktiškai taip: wholesale gauna iš dirbtuvės nuo 30 iki 60 dienų kreditą. Mes duosim savo kostumeriams 10 dienų kredito, tai reiškia mes dar turėsim nuo 20 iki 50 dienų naudotis dirbtuvės pinigais. Kaslik agentų užlaikymo, mokesim nuošimtį. Jeigu agentas parduos tavorą už \$1000 vertės į savaitę ir bendrovė gaus pinigus už 10 dienų, tada mokes agentui \$60.

Kaslik pelno, bendrovė uždirbs 10 centų ant dolerio. Jei \$100 persivers į 10 dienų, tai reiškia \$10. gryno pelno i bendrovę. Gal 20 iki 30 sykiu i metus persivers tavorai. Pamislikim kiek gal pelno atnešt i metus? Pamikim kaip Amerikoje Sear Roebuck arba Chas. William, jie daro milijonus dolerių i metus. Jie siunčia tavorus per pačius. Jie turi vieną krautuvę New Yorke, antrą Chicagoj ir turi daugias kaip du milijonu kostumerių po visus Suvienytas Valstijas tik su katalogais. Taip mes galėsim padaryt Lietuvoje.

Draugai ir draugės, neapleiskit progą, stengkitės prisidėt prie tos bendrovės. Mes esam patyrę apie tą biznį gerai. Musų bendrovė gyvuoja 2 metai; yra susitvėrus 1920 metais; incoporuota Connecticut valstijos su kapitalu \$50,000 po valdžios priežiura. Da šėrai po \$25.00. Nepamirškite parsitraukt mūsų katalogą. Paskui pirkti tavorą iš mūsų. Reikalingi agentai, kurie esat gabūs vyrai, atsišaukit i bendrovę. Reikalingas vienas manedžeris prie krautuvės Waterbury; kurie esate dirbę krautuvėj, darbas bus ant visados.

THE WATERBURY MAIL ORDER CORP., 793 Bank St., Waterbury, Conn.

SKUBINKITE UŽSISAKYT 1922 METAMS "KARI" JIS nušviečia mūsų armijos gyvenimą ir darbuotę. JIS duoda daug nadingų-patarimų kariuomenės reikaluose. JIS suteikia žinių apie kitų valstybių armijas. JIS parodo mūsų priešų karines pajėgas ir ieško kelių joms nugalėt. JIS neša kareiviams mokslą, duoda jiems dailės raštų. Todėl kiekvienas pilietis, kovojas dėl Lietuvos nepriklausomybės, privalo skaityt "KARI". Kaina Amerikoje metams 2 dolerių.

WORCESTERIO Penkių Centų BANKA. 316 MAIN STREET TURTAS — \$20,000,000. Įdėjimai eina ant intereso pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio. Bankos valandos: Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 rvtą iki 1 val. po pietų. Subatomis vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakara.

HOLLAND AMERICA LINE. Geriausias, tiesiausias susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilaavą. Laivai išplaukia iš New Yorko: ROTTERDAM, RYNDAM, NIEUW AMSTERDAM, NOORDAM.

CUNARD-ANCHOR. Greičiausi ir moderniški laivai pasaulyje. Puikus pasažierų prižiūrėjimas. Yra agentas jūsų mieste, ar netoli i LIETUVĄ, LENKIJĄ, RUSIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, IR BALTIJOS VALSTYBES.

Parsiduoda namas. ANT PARDAVIMO pakuos 3 šeiminų, 12 kambarių namus su elektra, gazu, maudynėm ir visais įtaisymais. Puikus daržas, medžių ir vištinkai del 200 vištų. Arti Vernon st. Labai pigiai parsiduoda. Atsišaukit.

Ruffles. O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti Ruffles pleiskanų mirtinąjį priešą. Suvilgiakite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

SEVEROS GYDUOLĖS UZLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA. Sausų Apimusių Plaukų reikia greitas pagalbas. Jei reikalaukite šurėti plaukus ir pridodati jiems švelnumo, minkštumo ir žibėsio, vartokit SEVERA'S HAIR POMADE. Tai yra cystal, sveikas ir elegantiškas plaukams tepalas.

Antanas J. Milleris, Lietuvis advokatas, 406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

DR. F. S. ZURWELL. Lietuvis burnos Chirurgas ir Dentistas. 25 Millbury Street, Telephone C. 3721 J. Worcester, Mass. Nedėliomis pagal sutartį.

Dr. D. M. Konjoyan DENTISTAS. 44 Front St.—(virš Sherer's) Atdara vakarais iki 7 val.

PRANAS LEVERIS, Dailydė-stallorius. Užima kontraktus ant budavojimo ir taisyso namų. Taip gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu— 15 MILLBURY ST. Tel: Park 8177. Worcesteri.

JONAS ČERNIUS, 8 Vernon St., Worcester, Mass. FOTOGRAFAS.

DR. TESSMER, Dentistas. Saugus dantų taisytojas už priėmimą kainą. 306 Main St., Worcesteri. OFISO VALANDOS: nuo 9 iki 6, o ketvergiams iki 8 val. vakara. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER. Gera sveikata yra verta aukšinių dolerių, kiekvienas išmokėtas cokolis už geras gyduoles, yra paliudijimu geros sveikatos. Prasišaukite kankinančius skausmus su pagalba tikrojo Pain-Expellerio, kuris yra senu draugu daugelio šeimynų. Visados reikalaukite su Inkaro vaisbaženklis. Kaina 35c. ir 70c. aptiekose arba pas.

Dr. Ruth F. Bernot, Lietuvė Dentistė. Central Exchange Bldg. 311 Main St., Worcesteri.

SEVEROS GYDUOLĖS UZLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA. Sausų Apimusių Plaukų reikia greitas pagalbas. Jei reikalaukite šurėti plaukus ir pridodati jiems švelnumo, minkštumo ir žibėsio, vartokit SEVERA'S HAIR POMADE. Tai yra cystal, sveikas ir elegantiškas plaukams tepalas.